

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/58/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115215380
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1115215380.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Erenovej a členov senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a JUDr. Romana Majerského v právnej veci žalobcu: D.. B.. X. Ď., Z.. XX. XX. XXXX, B. O. R.. Č.. XX, B., zastúpený advokátom: JUDr. Michal Hargaš, Sasinkova ul. č. 9, Bratislava, proti žalovanému: Petit Press, a.s., Lazaretská ul. č. 12, Bratislava, IČO: 35 790 253, zastúpený: 1/ Advokátska kancelária Paul Q, s. r. o., Karadžičova ul. č. 2, Bratislava, IČO: 35 906 464, 2/ Advokátska kancelária Tomáš Kamenec, s. r. o., Špitálska ul. č. 43, Bratislava, IČO: 36 855 995, o ochranu osobnosti, poskytnutie primeraného zadošťučinenia a náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 06. novembra 2017, č. k. 7C/84/2015 - 218, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť na svoje náklady zverejniť v utorkovom vydaní denníka SME v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku na strane 4 na rovnakej ploche, ako bola uverejnená fotografia článku „Z., A. X. B. ospravedlnenie nasledujúceho znenia: „Dňa 19. 06. 2012 sme V. L. Q. V. Č. XXX, J. XX, na Q. X v rozpore so zákonom a oprávnenými záujmami žalobcu, bez jeho privolenia uverejnili obrazovú snímku B.. D.. X. Ď. neprimeraným spôsobom. X. Ď. sa za nezákonné uverejnenie jeho obrazovej snímky ospravedľujeme.“, a vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti zamietol, p o t v r d z u j e .

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žiadnej zo strán konania nepriznal náhradu trov konania v časti o poskytnutie primeraného zadošťučinenia, m e n í tak, že žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33,33 %.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania podľa miery úspechu vo výške 100 %, z r u š u j e .

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 33,33 %.

odôvodnenie:

1.

Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť na svoje náklady zverejniť v utorkovom vydaní L. Q. v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku na strane 4 na rovnakej ploche, ako bola uverejnená fotografia článku „D. Z., A. X. B. ospravedlnenie nasledujúceho znenia: „Dňa 19. 06. 2012 sme V. L. Q. V. Č. XXX, J. XX, na Q. X v rozpore so zákonom a oprávnenými záujmami žalobcu, bez jeho privolenia uverejnili obrazovú snímku B.. D.. X. Ď. neprimeraným spôsobom. X. Ď. sa za nezákonné uverejnenie jeho obrazovej snímky ospravedľujeme.“ a zároveň zamietol žalobu v

časti, v ktorej sa žalobca domáhal uložiť žalovanému povinnosť zverejniť na svoje náklady v najbližšom utorkovom vydaní L. Q. po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku na str. 4 na rovnej ploche, ako bol uverejnený článok „nepodvádzal, keď predstieral biedu“, ospravedlnenie nasledujúceho znenia: „Dňa 19. 06. 2012 sme v L. Q. V. Č. XXX, J. XX, na Q. X uviedli nepravdivé a znevažujúce tvrdenia, ktoré zasiahli do cti, súkromia a dôstojnosti B.. D.. X. Ď.. X. Ď.A. sa za tieto tvrdenia ospravedľujeme. Na základe právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I je vydavateľ L. Q. povinný uhradiť páňovi Ď. nemajetkovú ujmu vo výške 10. 000 eur.“, ďalej v časti, v ktorej sa žalobca domáhal uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.000 eur ako náhradu za nemajetkovú ujmu v peniazoch v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že o náhrade trov konania rozhodol tak, že v časti o poskytnutie primeraného zadosťučinenia nepriznal žiadnej zo strán konania náhradu trov konania a v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania podľa miery úspechu vo výške 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým rozhodne o výške náhrady trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 11, § 12 ods. 1, 2, 3, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, čl. 19 ods. 1, 2, čl. 26 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky a vecne čiastočnou dôvodnosťou podanej žaloby v časti o uloženie povinnosti zverejniť ospravedlnenie za uverejnenie obrazovej snímky žalobcu bez jeho prívolenia a v rozpore so zákonom a oprávnenými záujmami žalobcu, keď použitie fotografie v predmetnom článku zo strany žalovaného považoval za nesúladne s § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda v rozpore s oprávnenými záujmami žalobcu. Uviedol, že mal z vykonaného dokazovania a z nesporných tvrdení procesných strán preukázané, že žalovaný dňa 19. 06. 2012 v čísle XXX L. Q. uverejnil článok „Ď. Z., A. X. B., ku ktorému bola pripojená fotografia žalobcu spútaného tzv. medveďom s popisom „V. X. F. na J. T. Š. Q. F., Ž. P. V. O. Z., pričom z popisu fotografie ani zo žiadnej časti článku nevyplývalo, že fotografia je archívna, prípadne ilustračná s tým, že s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou pochádza z obdobia, kedy bolo vedené trestné stíhanie voči žalobcovi (žalobca bol spútaný a nachádzal sa v pojednávacej miestnosti), a keďže rozhodnutia v trestnom konaní boli voči žalobcovi vydané dňa 27. 06. 2007 a dňa 30. 10. 2008 (ako vyplýva zo skutkových tvrdení žalobcu na pojednávaní dňa 20. 03. 2017), tak dotknutá fotografia bola vyhotovená s vysokou mierou pravdepodobnosti najneskôr dňa 30. 10. 2008 a následne bola žalovaným zverejnená (okrem iných prípadov) spoločne s predmetným článkom dňa 19. 06. 2012, čo je takmer štyri roky od jej predpokladaného vyhotovenia. Poukázal na skutočnosť, že nezistil žiadnu časovú súvislosť zverejnenej fotografie a článku s tým, že tvrdenie žalovaného, že fotografia bola použitá krátko po tom, ako bol žalobca prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, nie je pre posúdenie veci relevantné, keďže článok sa nezaoberal výkonom trestu odňatia slobody žalobcu a ani samotná fotografia sa tejto témy netýkala. K fotografii žalobcu uverejnenej v danom článku súd prvej inštancie uviedol, že v súlade s príslušnou právnou úpravou je možné vyhotoviť fotografie fyzickej osoby iba so súhlasom dotknutej osoby, a to s výnimkou tzv. zákonných licencií upravených v § 12 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, teda tzv. úradnej licencie (ak sa fotografia používa na úradné účely), pri ktorej zákon neupravuje žiadne ďalšie zákonné obmedzenia pri vyhotovovaní a používaní podobizne fyzickej osoby, a tzv. spravodajskej licencie (ak sa fotografia/podobizeň používa na účely spravodajstva), ktorá má na rozdiel od úradnej licencie stanovené zákonné obmedzenia spočívajúce v tom, že na účely spravodajstva je možné podobizeň použiť iba spôsobom, ktorý je primeraný a ktorý nie je v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby s tým, že ak by bola podobizeň fyzickej osoby použitá neprimeraným spôsobom alebo v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby, a teda neoprávnené, skúmanie danosti spravodajskej licencie by už bolo pre posúdenie nároku nadbytočné, preto sa zaoberal tým, či fotografia žalobcu bola použitá primeraným spôsobom, pričom primeranosť posudzoval s ohľadom na obsah predmetného článku, jeho účel a čas zverejnenia, a prihliadol aj na súlad zverejnenia fotografie s oprávnenými záujmami žalobcu. K obsahovej súvislosti článku a fotografie súd prvej inštancie uviedol, že hlavnou témou článku bolo upozornenie na nedostatky vo fungovaní systému hmotnej núdze, obsahovo sa článok v jeho podstatnej časti zaoberal majetkovými pomermi žalobcu, osobitne jeho statusom osoby v hmotnej núdzi v súvislosti so súdnym konaním, v ktorom bol žalobca účastníkom konania, témou článku teda nebola trestná činnosť žalobcu, aj keď článok veľmi okrajovo súvisel s obdobím výkonu trestu žalobcu, avšak táto zmienka o trestnej činnosti žalobcu bola iba v podtitulku článku a článok samotný sa uvedenou témou nezaoberal. Nestotožnil sa s tvrdením žalovaného, že akákoľvek vzdialená súvislosť textu publikovaného článku mu dáva právo na zverejnenie fotografie ľubovoľného človeka, napr. len z dôvodu, že inou fotografiou asi nedisponuje, nakoľko pri konflikte dvoch ústavných práv - práva na slobodu prejavu a práva na informácie je nevyhnutné podrobiť testu proporcionality aj obrazovú stránku realizovaného práva na slobodu prejavu s tým, že ak by aj slovná realizácia tohto práva bola súladná s právnym poriadkom, neznamená to, že obrazová stránka prejavu, ktorá má podčiarknuť slovný prejav, nemá mať žiadne zákonné limity, ktoré sú ustanovené

jednak v § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ale vyplývajú aj z ustálenej judikatúry vzťahujúcej sa na konflikt dotknutých ústavných práv. Uviedol, že nakoľko nezistil žiadnu časovú súvislosť zverejnenej fotografie s článkom a len veľmi okrajovú súvislosť fotografie s textom a obsahom článku, žalovaný pri zverejnení fotografie nemohol prihliadať na oprávnené záujmy žalobcu, keď žiadané zadosťučinenie v tejto časti uplatneného nároku súd prvej inštancie vyhodnotil ako dôvodné iba čiastočne a v časti požadovaného zadosťučinenia, v ktorej žalobca požadoval zverejniť ospravedlnenie na väčšej ploche, ako bol neoprávnený zásah (t. j. na rovnakej ploche, ako bol článok, a nie len v rozsahu plochy zverejnenej fotografie), žalobu z dôvodu neprimeranosti požadovaného zadosťučinenia vyhodnotil ako nedôvodnú a zamietol ju, keď považoval za primerané zverejnenie ospravedlnenia na rovnakej ploche, ako bol uskutočnený neoprávnený zásah. Zamietnutie žaloby žalobcu žiadajúceho ospravedlnenie z dôvodu, že neoprávneným zásahom došlo v značnej miere k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti odôvodnil vecne tým, že táto skutočnosť v konaní preukázaná nebola. Súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozsudku uviedol, že právo na ochranu osobnosti, rovnako ako aj sloboda prejavu a právo na informácie sú chránené Ústavou Slovenskej republiky, predmetom sporu je teda konflikt dvoch ústavou garantovaných práv s tým, že každý takýto konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy, teda základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, aby uplatnením jedného práva alebo slobody nedošlo k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody, keď pri rozhodovaní sporov vo veciach ochrany osobnosti je nevyhnutné zohľadniť ochranu slobody prejavu minimálne v rozsahu jej ústavných záruk, a preto ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (§ 13 Občianskeho zákonníka) nemožno aplikovať izolovane, ale je nutné ich vykladať v súlade s ústavou, avšak nutnosť zohľadniť slobodu prejavu neznamena rezignáciu na ochranu osobnosti. Uviedol, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, ak zodpovedá niektorému ústavnému legitímnemu cieľu a ak je v súlade so zásadou proporcionality s tým, že zásada proporcionality je interpretačný a aplikačný nástroj, ktorým je riešená kolízia ústavne chránených a proti sebe stojacich hodnôt tak, že jednej z nich bude po teste princípom proporcionality priznaná väčšia dôležitosť, avšak druhá hodnota s menšou dôležitosťou v dôsledku toho nestratí svoju platnosť, pretože je potrebné zachovať maximum z oboch kolidujúcich práv. Poukázal na skutočnosť, že princíp proporcionality sa uskutočňuje testom proporcionality, ktorý prostredníctvom zodpovedania logických otázok (kto, o kom, čo, kde, kedy a ako v konkrétnom prípade povedal/zverejnil) stanovuje, či nedošlo k protiústavnému zásahu do základných práv a jeho podstatou je pomernosť cieľa a prostriedku, ktorým sa dosiahol výsledok s tým, že popri zásade pomernosti sa uplatňuje aj zásada zákazu nadmerného zásahu do práv iných. K tvrdeniam uvedeným v danom článku, ktoré boli podľa žalobcu nepravdivé, neúplné a pravdu skresľujúce, súd prvej inštancie uviedol, že je nepochybné, že článok bol zverejnený vo významnom mienkotvornom celoslovenskom spravodajskom denníku (kto, kde), keď úlohou novinárov je prostredníctvom rôznych médií poskytovať širokej verejnosti informácie zo všetkých oblastí života spoločnosti. Poukázal na skutočnosť, že žalobca je osobou verejne známou (o kom), keďže v minulosti (v období rokov 1994 - 2002) zastával rôzne funkcie voleného zástupcu občanov, či už na regionálnej alebo celoslovenskej úrovni, a zároveň bol v období rokov 2007 - 2008 právoplatne odsúdený v trestnom konaní, na čom nič nezmenila ani skutočnosť, že jeho právoplatné odsúdenie bolo neskôr zrušené, keďže v prejednávanej veci bolo potrebné vychádzať z okolností, ktoré tu boli v čase zverejnenia článku, a preto dospel k záveru, že aj keď žalobca v čase jeho uverejnenia politikom už nebol, nezastával žiadnu verejnú funkciu a ani nebol verejne činnou osobou, napriek tomu bol osobou, ktorá bola predmetom zvýšeného záujmu verejnosti, a to práve s ohľadom na jeho predchádzajúce pôsobenie vo verejných funkciách a jeho predchádzajúce trestné stíhanie, v dôsledku ktorých sa stal mediálne známym. Uviedol, že osoby verejne možno rozčleniť na osoby verejne činné a osoby verejne známe s tým, že verejne činné sú osoby, ktoré sa nejakým spôsobom podieľajú na výkone verejnej moci (politici, sudcovia, štátni úradníci, advokáti, prokurátori, predstavitelia ozbrojených zložiek a iní verejní činitelia), zatiaľ čo u osôb verejne známych je verejná známosť daná spravidla ich významnými skutkami, či už sú tieto skutky pozitívne alebo negatívne, keď vstupom do vrcholovej politiky sa každá osoba vzdáva časti svojho súkromia a musí očakávať, že aj po ukončení verejnej funkcie bude predmetom zvýšeného záujmu verejnosti, osobitne v prípade jej budúcich pozitívnych alebo negatívnych skutkov, pričom rovnako je tomu tak aj u žalobcu, ktorý ako bývalý vrcholový politik v súvislosti so svojimi súčasnými skutkami púta na seba väčšiu mieru pozornosti verejnosti a médií, ako by tomu bolo v prípade, ak by do politiky nevstúpil. Stotožnil sa s názorom žalovaného, že obsahom článku boli otázky súvisiace s fungovaním systému hmotnej núdze, ktorý je naviazaný na verejné financie, a preto je legitímnou témou záujmu verejnosti. K tvrdeniam, ktorými

žalovaný na osobe žalobcu ilustroval nedostatky systému hmotnej núdze, a ktoré žalobca považoval za nepravdivé, neúplné alebo pravdu skresľujúce, súd prvej inštancie uviedol, že prevažná väčšina týchto výrokov vychádza z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. decembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 76/2012, a sú zjednodušením, prípadne parafrázovaním skutočností v tomto rozhodnutí uvedených s tým, že L. Q. nie je odbornou publikáciou, a preto je prípustné, aby získané informácie podal verejnosti zrozumiteľným spôsobom, t. j. s určitou dávkou zjednodušenia. Uviedol, že takmer žiadne zo žalobcom namietaných tvrdení (aj keby boli nepravdivé) nie je spôsobilé samé o sebe spôsobiť zásah do jeho osobnostných práv (vilu daroval dcére, vydokladoval, že býva v podnájme), pretože samotné nemajú žiaden súvis so čťou, povestou a dôstojnosťou žalobcu, keď zásahu do osobnostných práv žalobcu boli spôsobilé iba tvrdenia, ktoré by mohli znížiť morálny kredit žalobcu v spoločnosti: X. Ď. X. B., X. súd J., Ž. Ď. X. Ž. V. C., X. Q. J., Ž. M. Ď. Ú. X. H. X. B. na F., X. Ď. Q. C. V. T. K., T. F. súd H. X. V. D. Q., lenže neuspel s tým, že ich je možné považovať za zjednodušenie skutočností uvedených v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. decembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 76/2012. Súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že od vydavateľa tlače nemožno spravodlivo požadovať, aby selektoval a overoval informácie získané od štátneho orgánu, a postihovať ho za to, že sa na takéto informácie spoliehal, pretože ak ide o oficiálne zdroje, ktoré zverejnené informácie periodiku poskytli a ktoré za takto poskytnuté informácie nesú aj zodpovednosť, nie je úlohou periodika skúmať ich pravdivosť, resp. úplnosť s tým, že novinári sa mohli v inkriminovanom článku dopustiť aj určitého zjednodušenia či dokonca nepresnosti, a to pri rešpektovaní zásady, že celkové vyznenie uverejnených informácií v relevantnom čase muselo zodpovedať reálne existujúcim skutočnostiam, čo bolo v danom prípade splnené, keďže žalobca prostredníctvom procesného návrhu, ktorý mu poskytuje právny poriadok, neúspešne žiadal o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, avšak súd jeho návrh vyhodnotil ako nedôvodný, nakoľko ním tvrdené skutočnosti nepreukázal, pričom v odôvodnení okrem iného výslovne uviedol, že "bezodplatný prevod obchodných podielov na manželku sa mu javil ako účelový". Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí ďalej uviedol, že po zhodnotení všetkých kritérií testu proporcionality dospel k záveru, že v danom prípade je potrebné poskytnúť vyššiu mieru ochrany právu na slobodu prejavu a právu na informácie pred právom na ochranu osobnosti, keďže žalovaný svojou činnosťou neprekročil rámec ustanovený zákonom, ani neprimeraným spôsobom nezasiahol do práv žalobcu, keď dotknuté výroky alebo neboli spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, alebo čerpali z oficiálnych zdrojov a boli povoleným zjednodušením skutočností z týchto zdrojov. Uviedol, že aj keď sa stotožnil s názorom žalobcu, že článok ako celok indikuje, že je osobou, ktorá zneužíva inštitút dávok v hmotnej núdzi, čo podľa vykonaného dokazovania, najmä z kópie zápisnice o výsluchu P. Ž. nezodpovedá skutočnosti, nemohol žalobe v tejto časti vyhovieť, pretože požadované zadosťučinenie takéto porušenie práv žalobcu nezadržalo, t. j. žalobca nežiadal napr. ospravedlnenie za to, že zverejnený článok navodzoval mylný dojem o tom, že zneužíva inštitút dávok v hmotnej núdzi. K návrhu žalovaného na zastavenie konania v časti týkajúcej sa nároku z neoprávnene uverejnenej fotografie z dôvodu litispendencie s poukazom na konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/46/2013 uviedol, že je nedôvodný, nakoľko táto prekážka v prejednávanej veci nie je daná, keďže v oboch prípadoch ide o totožnú fotografiu, avšak totožnosť predmetu konania to nezakladá, keď prípadnú danosť prekážky litispendencie je potrebné skúmať vo vzťahu k celému predmetu konania, resp. vo vzťahu k nejakej jeho samostatnej oddeliteľnej časti s tým, že použitie rovnakej fotografie v rôznych súvislostiach môže zakladať rôzne nároky dotknutých osôb, tak ako tomu bolo aj v tomto prípade. Poukázal na skutočnosť, že situácia v tomto konaní vo vzťahu k nároku žalobcu z neoprávnene uverejnenej fotografie je odlišná od situácie v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/46/2013, keď odlišnosti spočívajú v tom, že vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/46/2013 bola fotografia zverejnená s popisom, že sa jedná o archívnu fotografiu a fotografiu žalobcu pred súdom, čo sa v prejednávanej veci nestalo, ako aj z dôvodu, že článok „C. D. X.“ (z ktorého si žalobca odvodzoval nároky v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/46/2013) sa v nezanedbateľnej časti zaoberal trestným stíhaním a odsúdením žalobcu (cca jeden z piatich textových stĺpcov článku), na rozdiel od článku, z ktorého si žalobca vyvodzuje nároky v tomto konaní. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie uviedol, že na to, aby mohla byť žaloba na ochranu osobnosti úspešná, nie je nevyhnutné, aby neoprávnený zásah skutočne nejaké následky vyvolal, ale postačuje, aby bol neoprávnený zásah uskutočnený a súčasne aby bol neoprávnený zásah objektívne spôsobilý zasiahnuť do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, pričom už po splnení týchto podmienok sa osoba dotknutá na svojich osobnostných právach môže s úspechom domáhať niektorých z nárokov, ktoré sú príkladmo vymenované v ustanovení § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, avšak situácia je rozdielna vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože v tomto prípade

musí žalobca okrem preukázania neoprávneného zásahu do osobnostných práv spôsobilého vyvolať ujmu na jeho osobnostných právach preukázať aj to, že poskytnuté zadosťučinenie (vo forme napr. upustenia od neoprávnených zásahov, odstránenia následkov neoprávneného zásahu alebo poskytnutia zadosťučinenia vo forme ospravedlnenia) nie je dostatočné, keďže bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti a napriek tomu, že žalobca takýto následok (podstatné narušenie jeho dôstojnosti a vážnosti) tvrdil, žalovaný toto jeho skutkové tvrdenie poprel, preto bola dôkazná povinnosť o podstatnom narušení dôstojnosti a vážnosti žalobcu na jeho strane, avšak na jej preukázanie nepredložil žiaden dôkaz (resp. na vykonaní pôvodne navrhnutého dôkazu výsluchom manželky netval), z dôvodu ktorého nárok v časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako nepreukázaný zamietol. K argumentácii žalobcu poukazujúceho na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 689/2014, súd prvej inštancie uviedol, že aj keď nemožno od žalobcu spravodlivo požadovať preukázanie, že mu vznikla nemajetková ujma práve zverejním dotknutej fotografie a článku, rozhodne je možné od neho požadovať, aby preukázal, že jeho dôstojnosť a vážnosť bola znížená podstatným spôsobom, čo sa však v tomto konaní nestalo. Výrok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania v časti o poskytnutie primeraného zadosťučinenia, odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 C. s. p. a vecne tým, že predmetom konania boli dva samostatné nároky tvrdeného porušenia práva žalobcu na ochranu osobnosti, a to nárok z nepravdivých tvrdení uvedených v článku a nárok z neoprávnené uverejnenej fotografie, a žalobca bol úspešný v prevažujúcej časti druhého z uplatnených nárokov a v žiadnej časti prvého z uplatnených nárokov, vyhodnotil úspech každej zo sporových strán v tejto časti ako rovnaký, a preto žiadnej zo strán náhradu trov konania v tejto časti nepriznal. Výrok, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 C. s. p. a vecne plným úspechom žalovaného v tejto časti, z dôvodu ktorého uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 100 %.

2.

Proti tomuto rozsudku vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol a rozhodol o trovách konania (t. j. v časti výrokov II. až IV. rozsudku) podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p.), ako i z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.), a navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo alternatívne rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť. K nároku z nepravdivých, neúplných a pravdu skresľujúcich tvrdení v článku uviedol, že predmetný článok sa ho hlboko dotkol, zasiahol do jeho súkromia a do rodinného života (má problém nájsť si prácu) a podsunutím uvedených informácií a pravdu skresľujúcich tvrdení čitateľovi hrubým spôsobom zasiahol do jeho cti a dôstojnosti, pretože uvedené tvrdenia vyvolávajú u čitateľa dojem, že sa snažil opakovane uviesť do omylu konajúce súdy a iné štátne orgány a získať tak neoprávnenú výhodu. Uviedol, že článok je potrebné vyhodnotiť v širších súvislostiach, pretože je v ňom verejnosti predostretý ako príklad osoby, ktorá využíva a zneužíva systém v hmotnej núdzi ako mnohí na Slovensku, tak ako to práve v danom článku tvrdí B. Š. Ú. J. X. V. B. J. D. Ž., keď za tým v článku nasleduje veta „Ď. A. X. na K. D. R. a za týmto „hodnotiacim úsudkom“ nasleduje text: „... Ú. X. I. Q. V., T. V. D. V.. Pre údajnú hmotnú núdzu si chcel vybaviť aj to, aby mu odpustili poplatok v istom spore, lenže neuspel“. Namietol, že tvrdenia ako „Ď. A. X. B., „súd rozhodol, že Ď. X. Ž. V. C., „súdy rozhodli, že Ď. Ú. X. H. X. B. na F., „A. Q. C. V. T. K., T. F. súd H. X. V. D. Q., E. Z., boli objektívne spôsobilé vyvolať zásah, z ktorého vznikla ujma na právach chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí (tak ako to uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku), že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, čo sa vyššie uvedenými tvrdeniami aj stalo, preto boli splnené obidva zákonné predpoklady. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca uviedol, že v konaní dostatočným spôsobom preukázal, že k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv došlo a súčasne bola splnená podmienka, že neoprávnený zásah bol objektívne spôsobilý zasiahnuť do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Poukázal na skutočnosť, že sa u neho jedná výhradne o subjektívne pociťovanie poškodenia cti, dôstojnosti alebo súkromia, a preto len samotná dotknutá osoba môže vyhodnotiť, či nejaké tvrdenie zasiahlo do jej osobnostných práv v závislosti na tom, ako vnútorne takúto situáciu vyhodnotila a pociťuje ju, preto nie je možné súhlasiť s názorom, že v konaní neunesol dôkazné bremeno a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (v peniazoch, pozn. odvolacieho súdu) nepreukázal. Uviedol, že v súlade s čl. 15 ods. 1 C. s. p. súd hodnotí všetky vykonané

dôkazy, ako aj skutkové prednesy strán či iné procesné úkony podľa svojej voľnej úvahy, ktorej limity sú jedine ústavnoprávne, keď strana má predovšetkým právo na riadne odôvodnenie meritórneho súdneho rozhodnutia (ako imanentnej súčasť práva na spravodlivý proces), teda princíp voľného hodnotenia dôkazov nie je možné zamieňať s arbitrárnosťou rozhodnutia súdu o konkrétnom procesnom nároku a s ľubovôľou pri hodnotení dôkazov. Namietol, že nemusí demonštrovať, či tento neoprávnený zásah so sebou niesol aj ujmu, ktorá sa napr. prejavila navonok vo vzťahu k tretím osobám, jeho príležitostiam, očakávaniam, resp. či sa narušila jeho dôstojnosť v očiach iných. Žalobca vo svojom odvolaní namietol aj výrok, ktorým mu bola napadnutým rozsudkom uložená povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 100 % v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že vzhľadom na jeho osobu a na jeho majetkové pomery (absencia riadneho príjmu) existuje zákonný predpoklad na uplatnenie § 257 C. s. p., v zmysle ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa s tým, že aj keby mu súd prvej inštancie ohľadom nároku z nepravdivých tvrdení uvedených v článku a ohľadom nároku z neoprávnenne uverejnenej fotografie nevyhovel, stále je vzhľadom na jeho osobu na mieste, aby zohľadnil jeho osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery ako účastníka konania a dospel tak k záveru o úplnom alebo čiastočnom nepriznaní trov konania úspešnému účastníkovi, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa.

3.

Žalobca podaním doručeným súdu prvej inštancie v zákonnej lehote na podanie odvolania doplnil odvolanie o odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d) C. s. p. (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) a podľa § 365 ods. 1 písm. g) C. s. p. (zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené), a vytkol súdu prvej inštancie, že sa vôbec nevysporiadal s jeho tvrdeniami, ktoré spochybňujú dobromyseľnosť a skutočný záujem denníka SME a jeho redaktorov na realizácii práva občanov - adresátov denníka - na informácie, ako ani s tým, či žalovaný pri údajnej realizácii práva na informácie postupoval s primeranou odbornou starostlivosťou, či dodržiaval novinárskou vedou vytvorené a všeobecne aplikované základné požiadavky na nestrannosť a objektivitu ako základné atribúty spravodajstva, resp. či dodržiaval aspoň vlastný etický kódex. Uviedol, že len pri splnení základných predpokladov pre klasifikovanie sporného článku ako spravodajského článku by bolo možné poskytnúť žalovanému ochranu patriacu médiám, na poskytnutí ktorej je daný záujem verejnosti, avšak žalovaný sa pri publikovaní dotknutého článku neriadil základnými princípmi žurnalistiky a žurnalistickej etiky v nárokoch kladených na spravodajský žáner, a preto mu nemôže byť priznaná privilegovaná ochrana média, ale jeho činnosť je treba posudzovať ako činnosť vyvíjanú bežným obchodným subjektom, cieľom ktorého primárne nie je realizácia práva občanov na informácie a práva na slobodu prejavu, ale primárnym cieľom ktorého je honba za ziskom, a to aj škandalizáciou a neoprávneným zasahovaním do jeho osobnostných práv a do jeho práva na súkromie. Vytkol súdu prvej inštancie, že pri hľadaní odpovede na otázky „kto“ a „kde“ opomenul čo i len spomenúť žalovaného, teda vydavateľa L. Q., keď odpoveď na túto otázku v odôvodnení rozsudku vôbec neposkytol, a preto je rozsudok v tejto časti nepreskúmateľným a poukázal na nekalú 25-ročnú históriu vydavateľov L. Q., na ich nekalé praktiky spočívajúce v tom, že aktíva - články, na ktoré si vyhradzujú vlastnícke práva a s ktorými obchodujú - prechádzali vždy na nového vydavateľa, pričom dlhy zo súdnych sporov týkajúcich sa uvedených aktív na nového vydavateľa neprechádzali s tým, že odpoveď na otázku „kto“ je o to dôležitejšia, že práve žalovaný si v dotknutom článku osobuje morálne právo zamýšľať sa nad dlhmi, ktoré po sebe údajne zanechal, pričom on po sebe žiadne dlhy nezanechal, ale naopak v konaní preukázal, že dlhy po sebe zanechávajú vydavateľa L. Q., zneužívajúc nedokonalú obchodnoprávnú legislatívu. Uviedol, že v dôsledku mnohokrát neoprávnenej publicity je síce bezpochyby osobou verejného záujmu a súhlasil, že téma zneužívania dávok v hmotnej núdzi je bezo sporu legitímnou témou verejného záujmu, avšak vo vzťahu k jeho osobe v danom prípade záujem verejnosti nebol oprávnený a nebolo legitímne jeho osobu spájať s témou zneužívania dávok v hmotnej núdzi, obzvlášť ak Q. Ž., ako bývalá riaditeľka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava v predloženej zápisnici potvrdila, že nie je osobou, ktorá by zneužívala inštitút dávok v hmotnej núdzi, ale naopak potvrdila, že počas výkonu jej funkcie v rokoch 2010 - 2012 bol osobou, ktorá sa jej všemožne snažila pomôcť pri riadení úradu na základe dohody o vykonaní činnosti. Poukázal na to, že žalovaný zneužil skutočnosť, že je osobou verejného záujmu na škandalizáciu jeho osoby, bez poskytnutia akejkoľvek možnosti vyjadriť sa, vedený výlučne vidinou „lajkov“ a v konečnom dôsledku zisku, z dôvodu ktorého dospel súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a na ich základe následne aj k nesprávnemu právnomu posúdeniu pri vyhodnení testu proporcionality,

keď v rozpore s vykonaným dokazovaním a v rozpore so zákonnými i podzákonnými predpismi, ktoré určujú medze profesionálneho a etického správania sa vydavateľa a jeho zamestnancov, žurnalistov pri spracovaní a publikovaní článkov spravodajského žánru, nepresvedčivo a neprimerane vyhodnotil činnosť žalovaného ako činnosť, ktorou neprekročil rámec zákona, keď sa vôbec nezaoberal tým, na základe čoho dospel k takémuto záveru, a predovšetkým sa nezaoberal tým, že vydavateľ a jeho zamestnanci nepostupovali s primeranou odbornou starostlivosťou, a postupovali non lege artis, zanedbávajúc základné atribúty kladené na spravodajský žáner (nestrannosť, objektivita atď.), a teda nepostupovali dobromyseľne, preto v ich prospech nemôže svedčiť právo na zjednodušenie, obzvlášť ak takéto zjednodušenie je v priamom rozpore so skutkovým stavom a vykonaným dokazovaním s tým, že takémuto rozporu sa vydavateľ a jeho zamestnanci mohli vyhnúť pri zachovaní primeranej obozretnosti a odbornej starostlivosti, v dôsledku čoho by neboli zasiahli do jeho osobnostných práv a do jeho súkromia fatálnym spôsobom. Namietol, že žalovaný nebral a ani nechcel brať na vedomie jeho oprávnený a zákonom chránený záujem na zasahovanie do jeho súkromia a do jeho osobnostných práv len v primeranej a nevyhnutnej miere s tým, že z tohto jeho nekalého úmyslu sa žalovaný usvedčil aj sám nielen nerešpektovaním jeho vlastných etických pravidiel, ale napríklad aj absolútne nevhodným výberom ilustračnej fotografie, z čoho vyplýva, že súd prvej inštancie nesprávne skutkovo i právne vyhodnotil test proporcionality, a to predovšetkým tým, že opomenul vyhodnotiť otázku „kto“ vo vzťahu k vydavateľovi ako k žalovanému, ako aj tým, že pri posudzovaní činnosti žalovaného opomenul vyhodnotiť otázku „ako“ predovšetkým z pohľadu nekalého úmyslu žalovaného, nerešpektovania jeho vlastných etických pravidiel, ako aj pravidiel novinárskej vedy týkajúcich sa spravodajského žánru, v dôsledku čoho dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne na ich základe vec nesprávne právne posúdil. Nesúhlasil s tvrdením súdu prvej inštancie, že sa v konaní nedomáhal ospravedlnenia za to, že zverejnený článok navodzoval mylný dojem o zneužívaní inštitútu dávok v hmotnej núdzi jeho osobou, pretože celá žaloba, vedenie dokazovania a predloženie výpovede Q. Ž. smerovalo k tomu, že sa cítil dotknutý práve tým, že žalovaný zneužil svoje postavenie vydavateľa na navodenie dojmu, že on (žalobca) postupoval v rozpore so zákonom, že si chcel privlastniť neoprávnenú výhodu, že s týmto cieľom dokonca „podvádzal“ a že zneužíval inštitút dávok v hmotnej núdzi. Poukázal na to, že sa v žalobnom petite domáhal všeobecného ospravedlnenia za to, že žalovaný svojím postupom zasiahol do jeho cti, súkromia a dôstojnosti, preto ak súd prvej inštancie dospel k vyššie uvedenému záveru, tak mu nič nebránilo, ale naopak mohol a mal upraviť navrhovaný petít v súlade s vykonaným dokazovaním, čo by bolo v súlade s ustálenou súdnou praxou, z dôvodu ktorého je možné postup zvolený súdom prvej inštancie charakterizovať ako vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ako odmietnutie spravodlivosti zbytočne vedúce k novej žalobe a k zbytočnému zaťažovaniu súdneho systému. K neoprávnene publikovanej fotografickej snímke žalobca uviedol, že súd prvej inštancie opätovne na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu a následne k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, pretože sa bez akéhokoľvek primeraného a presvedčivého odôvodnenia obmedzil len na strohé konštatovanie, že v konaní nebolo preukázané, že neoprávneným zásahom došlo v značnej miere k zníženiu dôstojnosti a vážnosti jeho osoby. Namietol, že požadovať od neho preukázanie, že neoprávneným zásahom došlo v značnej miere k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti, je excesívnym dôkazným bremenom, a to vzhľadom na to, že L. Q. je celoštátnym denníkom s vysokou mierou čítanosti, a teda je dostatočne a dôvodné predpokladať, že neoprávneným publikovaním fotografickej snímky bol u dostatočného počtu čitateľov vyvolaný mylný a žalovaným zámerne podsúvaný dojem o jeho nekalej činnosti v súvislosti so spracovávanou témou zneužívania dávok v hmotnej núdzi. Uviedol, že existenciu zásahu do jeho osobnostných práv a do jeho súkromia preukázal nielen zásadným a podstatným spôsobom, ale aj nekalým spôsobom a nerešpektovaním predpokladaného lege artis postupu pri spracovaní spravodajského žánru.

4.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol, aby odvolací súd odvolanie ako nedôvodné zamietol. Nesúhlasil s názorom žalobcu, že súd prvej inštancie pochybil, keď sa údajne nevysporiadal s jeho tvrdeniami spochybňujúcimi dobromyseľnosť denníka SME, pretože je absolútne nesporné, že denník SME je celoslovenským mienkotvorným spravodajským denníkom, toto tvrdenie nie je potrebné preukazovať a súd sa s ním mohol bez ďalšieho stotožniť. K tvrdeniam žalobcu o údajnej nedobromyseľnosti a nekalých praktikách denníka SME žalovaný uviedol, že tieto tvrdenia sú scestné a netýkajú sa predmetu sporu, navyše žalobca nijakým spôsobom tieto svoje tvrdenia nepreukázal a nepodložil, preto sa súd prvej inštancie s týmito tvrdeniami ani nemal povinnosť vysporiadať, a teda ani nemohol dospieť k nesprávnemu skutkovému zisteniu a následne k nesprávnemu právnemu

posúdeniu. Nesúhlasil ani s tvrdeniami žalobcu, že súd prvej inštancie opomenul vyhodnotiť v teste proporcionality otázku „ako“ z pohľadu jeho nekalých úmyslov, pretože v konaní neboli preukázané akékoľvek jeho nekalé úmysly a žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, pričom s otázkou „ako“ sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal, keď uviedol, že výroky v článku nie sú spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, pretože čerpajú z oficiálnych zdrojov. Odmietol tvrdenie žalobcu, že súd prvej inštancie tým, že neupravil petit v súlade s vykonaným dokazovaním, zaťažil konanie inou vadou konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože pod tento odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) C. s. p. sa podľa právnej teórie zaraďujú vady konania, ktoré nemožno zaradiť pod iné odvolacie dôvody, pričom úprava žalobného petitu prichádza do úvahy iba v prípade zjavnej nevykonateľnosti petitu, prípadne pri zjavných chybách v písaní, žalobca však sám vo svojom odvolaní uviedol, že petitom sa domáhal všeobecného tvrdenia o tom, že svojím postupom zasiahol do žalobcovej cti, súkromia a dôstojnosti, teda na akúkoľvek zmenu, resp. úpravu žalobného petitu v enunciate rozsudku nebol dôvod. Nesúhlasil ani s argumentom žalobcu, že konštatovaním neunesenia dôkazného bremena pri preukazovaní značného zníženia dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti došlo zo strany súdu prvej inštancie k nesprávnemu skutkovému zisteniu a k nesprávnemu právnemu posúdeniu. Uviedol, že koncepcia primeraného zadosťučinenia a náhrady nemajetkovej ujmy je v Občianskom zákonníku stanovená tak, že náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznať, ak nebolo preukázané, že došlo k zásahu do osobnostných práv v takej miere, že primerané zadosťučinenie už nebude ako náprava postačovať, teda primerané zadosťučinenie je prvým stupňom koncepcie nápravy následkov neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby, keď sa zásah preukáže byť difamačný a spôsobilý neoprávneného zásahu do práv jednotlivca, a až následne, ak sa bude primerané zadosťučinenie javiť ako neprimerané k závažnosti zásahu a jednoznačne sa preukáže, že došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere, bude možné zvažovať priznanie náhrady nemajetkovej ujmy a jej výšku. Poukázal na to, že značné zníženie dôstojnosti je potrebné preukázať dôkazmi, v opačnom prípade pôjde len o tvrdenia, resp. subjektívne pocity žalobcu, na základe ktorých nemožno priznať náhradu nemajetkovej ujmy. Uviedol, že objektívne kritérium vylučuje, aby pre hodnotenie, resp. posúdenie toho, či došlo alebo nedošlo k naplneniu zákonných podmienok uvedených v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, postačovali subjektívne psychologické pocity (reakcie) postihutej osoby, a preto až keď súd dospeje k objektívnemu záveru, že k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti skutočne došlo v značnej miere, prizná postihutej osobe zadosťučinenie v peniazoch, pričom dôkazná povinnosť zaťažuje žalobcu, a to vrátane dôkazného bremena na preukázanie, že neoprávneným zásahom žalovaného došlo k zníženiu cti, dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti v značnej miere. Poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie správne skutkovo zistil, že značné zníženie dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti preukázané nebolo, a preto nebolo možné priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu ďalej uviedol, že súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že jeho činnosťou nebol prekročený rámec ustanovený zákonom a ani nebolo neprimeraným spôsobom zasiahnuté do práv žalobcu, nakoľko informácie v článku pochádzali z oficiálnych zdrojov a neboli objektívne spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. K tvrdeniu žalobcu, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie nároku na náhradu trov konania úspešnej strane, žalovaný uviedol, že toto tvrdenie žalobcu ničím nepodložil, čím neunesol dôkazné bremeno s tým, že dôvody osobitného zreteľa na strane žalobcu neexistujú, keď nepriznaním nároku na náhradu trov konania úspešnej strane by bol zmarený (sankčný) účel tohto inštitútu, pretože ak sa žalobca nedôvodne a neúspešne domáha náhrady údajnej nemajetkovej ujmy a žalovaná strana na svoju obranu vynaloží účelné náklady, žalobca s tým musí byť oboznámený a pri podávaní žaloby musí rátať s tým, že v prípade neúspechu bude povinný nahradiť protistrane účelne vynaložené náklady. Uviedol, že ak by bol žalobca oslobodený od zaplatenia náhrady trov konania, došlo by k nespravodlivému stavu, keď žalobca voči nemu uplatnil nedôvodný nárok, nútil ho aktívne sa brániť a vynakladať finančné prostriedky, pričom po následnom neúspechu v konaní, by nebol za svoje nedôvodné uplatňovanie práva sankcionovaný.

5.

Žalobca, ktorému súd prvej inštancie uvedené vyjadrenie žalovaného doručil dňa 03. 07. 2018, sa k nemu v stanovenej lehote nevyjadril.

6.

Proti tomuto rozsudku vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zverejniť na svoje náklady ospravedlnenie, a proti výroku, ktorým nepriznal žiadnej zo strán náhradu trov konania v časti o poskytnutie primeraného zadosťučinenia (t. j. proti výrokom I. a III. prvoinštančného rozsudku) podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný z dôvodu, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p.), ako i z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.), a navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať nárok na náhradu trov konania aj v časti o poskytnutie primeraného zadosťučinenia vo výške 100 %. V dôvodoch podaného odvolania uviedol, že sa nestotožňuje so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, že medzi zverejnením fotografie a článkom v prejednávanej veci neexistuje časová ani vecná súvislosť s tým, že v odôvodnení napadnutého rozsudku dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, že zmienka o trestnej činnosti žalobcu je len v podtitulku článku, keďže v skutočnosti sa nachádza aj v prvom stĺpci článku, v ktorom sa uvádza, že žalobca bol v minulosti odsúdený za trestný čin podvodu s DPH a je povinný nahradiť štátu stratu vo výške 323 tisíc eur, ktorú spôsobil, a aj ďalej sa článok venuje vtedy aktuálnemu policajnému vyšetrovaniu žalobcu ohľadne možného subvenčného podvodu a s tým súvisiacemu rozhodnutiu súdu v civilnom konaní o tom, že žalobca predstieral život v chudobe. Poukázal na to, že žalobca je evidovaný ako osoba v hmotnej núdzi (čo potvrdil aj sám žalobca), preto od neho nemožno tento dlh vymáhať, pričom článok - vychádzajúci z informácií od oficiálnych zdrojov - opisuje náročnosť vymáhania dlhov od ľudí v hmotnej núdzi, obsahuje teda súhrn viacerých tém, vrátane konkrétneho prípadu žalobcu ako osoby vedenej v hmotnej núdzi, od ktorej nemožno vymáhať dlh, a tiež z prehľadu aktuálneho stavu systému hmotnej núdze. Uviedol, že súvislosť predmetného článku s fotografiou je daná najmä predchádzajúcou trestnou činnosťou žalobcu, pretože ak by žalobca nebol právoplatne odsúdený (v čase vydania článku) za trestnú činnosť, nebol by v článku vôbec spomenutý. Poukázal na skutočnosť, že žalobca do dnešného dňa neuhradil škodu, ktorú štátu svojím nezákonným konaním spôsobil, a to z dôvodu, že je štátom evidovaný ako osoba v hmotnej núdzi s tým, že neodstránením protiprávneho konania a neuhradením škody spôsobenej žalobcom, resp. ani jej čiastočným splatením dochádza de facto k mareniu spravodlivosti s tým, že v tomto význame samotný článok hovorí o marení spravodlivosti zo strany povinných subjektov, ktoré efektívne znemožnia vymoženie dlhu vyhlásením, že sú v hmotnej núdzi, preto ak žalobca zotrúvaním v hmotnej núdzi účinne znemožňuje vymáhanie škody, ktorú spôsobil štátu trestnou činnosťou, a článok o tejto skutočnosti čitateľa informuje, tak článok logicky súvisí s trestnou činnosťou žalobcu, čo zakladá aj primeranosť uverejnenia fotografie žalobcu z obdobia, keď bolo proti nemu vedené trestné konanie. Žalovaný v podanom odvolaní ďalej uviedol, že fotografia v článku zo dňa 19. 06. 2012 nebola zverejnená V. L. Q., resp. v médiách všeobecne prvýkrát, keďže rovnaká fotografia bola zverejnená aj v článku L. Q. zo dňa 15. 06. 2012 s Z. „. C. D. X., ktorý bol predmetom konania vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/46/2013, pričom v tomto konaní súd prvej inštancie ako aj odvolací súd jednoznačne uviedli, že uverejnenie fotografie bolo primerané a k zásahu do žalobcových osobnostných práv nedošlo. Namietol, že ak v jednom konaní súd posúdil uverejnenie fotografie za primerané a súladné s § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nemôže byť uverejnenie totožnej fotografie v článku zverejnenom len o štyri dni neskôr už neprimerané, keďže oba články na seba nadväzujú a úzko spolu súvisia s tým, že článok zo dňa 15. 06. 2012 informoval o tom, že žalobca sa zbavovaním majetku snažil vyhnúť plateniu dlhov z dôvodu hmotnej núdze, pričom tento článok čitateľom predostrel aj informácie o žalobcovej trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený, ďalej informoval aj o tom, že ústredie práce malo podať na žalobcu trestné oznámenie kvôli podozreniu zo spáchania subvenčného podvodu, zatiaľ čo článok zo dňa 19. 06. 2012 na tento článok nadväzoval tým, že priblížil „prax“ špekulantov, ktorí sa zotrúvaním v hmotnej núdzi efektívne vyhýbajú splácaniu dlhov, a nadviazal aj na informáciu o podanom trestnom oznámení na žalobcu, ktoré malo byť odmietnuté, išlo preto o tzv. „follow-up“ článok, ktorý sa už žalobcovej trestnej činnosti venoval v menšom rozsahu, keďže bola popísaná v predchádzajúcom článku, avšak stále bola v článku zo dňa 19. 06. 2012 prítomná a nosná. Uviedol, že fotografia pochádzala z archívu Tlačovej agentúry Slovenskej republiky, a aj keď v prejednávanej veci nebolo uvedené, že sa jedná o archívnu fotografiu, tak ako tomu bolo v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/46/2013, napriek tomu bola fotografia v oboch článkoch označená ako „FOTO-TASR“. Poukázal na skutočnosť, že aj súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku správne postrehol, že fotografia pochádza „s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou“ z obdobia, keď bolo vedené voči žalobcovi trestné konanie, a preto logickým úsudkom nemožno dospieť k inému záveru, ako k takému, že sa jedná o archívnu fotografiu a tento záver si nepochybne osvojili aj čitatelia. Uviedol, že nie je povinný uverejňovať najaktuálnejšie fotografie osôb, aj keď je možné, že aktuálnejšiu fotografiu žalobcu ani nemal k dispozícii, z dôvodu ktorého neobstojí skutkové zistenie súdu

prvej inštancie, že uverejnenie fotografie v prejednávanej veci bolo odlišné od uverejnenia fotografie v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/46/2013. Namietol, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil zverejnenie fotografie v denníku SME ako neprimeraný zásah do práv žalobcu v rozpore s ustanovením § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože žalobca bol v čase uverejnenia článku osobou verejného záujmu, u ktorej sú hranice ochrany osobnosti v porovnaní so súkromnou osobou širšie (t. j. miera ochrany osobnosti je u žalobcu v porovnaní s bežnými ľuďmi znížená), preto je žalobca povinný strpieť a tolerovať, keď médiá informujú o jeho osobe, resp. používajú jeho obrazové snímky na spravodajské účely, a to bez potreby jeho súhlasu, pričom ako spravodajské médium postupoval v súlade so spravodajskou licenciou podľa § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keď uverejnená obrazová snímka zobrazovala žalobcu primeraným spôsobom, neznevažovala ho a ani nezosmiešňovala, ale naopak bola vyhotovená v súvislosti so súdnym konaním žalobcu a jeho trestnou činnosťou, a išlo o fotografiu z oficiálnej databázy Tlačovej agentúry Slovenskej republiky s tým, že použitie takýchto záberov je bežnou novinárskou praxou, ktorou nemohol zasiahnuť žiadnym spôsobom do práva žalobcu na ochranu osobnosti. Žalovaný v podanom odvolaní ďalej uviedol, že žalobca je osobou verejného záujmu a doposiaľ osobou verejne známou s tým, že svoju „publicitu“ si vyslúžil jednak z pozície ústavného činiteľa (poslanec NR SR), trestnými konaniami vedenými voči jeho osobe, ako aj svojimi vulgárnymi vyjadreniami pred médiami, ktoré skutočnosti sú širokej verejnosti veľmi dobre známe, pričom o žalobcovi sa objavuje v médiách aj po ukončení jeho mandátu poslanca NR SR a ukončení výkonu trestu odňatia slobody mnoho informácií, preto v súvislosti so zverejnením fotografie žalobcu nemožno hovoriť o akomkoľvek znížení jeho spoločenskej vážnosti a o zásahu do jeho osobnostných práv, keďže spoločenskú vážnosť nepožíval, nakoľko v očiach verejnosti nie je bezúhonnou osobou tak z hľadiska morálneho ako aj trestnoprávneho a v čase zverejnenia článku bol právoplatne odsúdený za daňový podvod a vykonal niekoľkoročný trest odňatia slobody. Uviedol, že vo vzťahu k osobnostnej a sociálnej hodnote žalobcu absentuje relevantná verejnosť, u ktorej by mohlo dôjsť k ohrozeniu alebo zníženiu žalobcovej dôstojnosti v dôsledku uverejnenia danej fotografie, keďže žalobca status dôstojnej osoby nepožíva (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 691/2016). Vytkol súdu prvej inštancie, že ak nemal za preukázané, že došlo k značnému zníženiu žalobcovej dôstojnosti a spoločenskej vážnosti, potom nesprávne vyhodnotil uverejnenie fotografie ako zásah do osobnostných práv žalobcu a zároveň namietol neprimeranosť a neproporcionálnosť uloženej povinnosti zverejniť ospravedlnenie, keď plocha, na ktorej bola sporná fotografia uverejnená, zaberá na jednej strane približne 25 % priestoru, avšak text, ktorý mu súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom prikázal zverejniť, obsahuje len 2 vety a pri použití štandardnej veľkosti písma v denníku SME tento priestor ani zďaleka nevyplní, ale zaberá iba 1/9 z predmetnej plochy a ostatná plocha ostáva nevyužitá a prázdna, z dôvodu ktorého ide o neprimerané obmedzenie priestoru denníka SME určeného na spravodajstvo a o neprimerané obmedzenie jeho slobody prejavu, zároveň aj o neprimeraný zásah do jeho slobodného výkonu podnikateľskej činnosti, keďže nevyužitý priestor by v opačnom prípade mohol využiť aj na inzerciu, či ďalšie správy. Namietol, že výrok I. napadnutého rozsudku nie je dostatočne určitý v súvislosti s veľkosťou písma, ktoré má byť použité, a teda text ospravedlnenia bude zaberáť podstatne menšiu plochu ako pôvodná fotografia, preto by mal odvolací súd (ak by dospel k záveru o dôvodnosti ospravedlnenia) prinajmenšom zmeniť výrok I. napadnutého rozsudku tak, že z neho vypustí slová „na rovnakej ploche, ako bola uverejnená fotografia článku,“. Z., A. X. B..

7.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného, ktoré mu bolo doručené dňa 23. 03. 2018, v stanovenej lehote nevyjadril.

8.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 C. s. p. (zák. č. 160/2015 Z. z. účinný od 01. 07. 2016, Civilný sporový poriadok), túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a rozsudok verejne vyhlásil dňa 25. apríla 2019 podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C. s. p., viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C. s. p.), pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu a ich právni zástupcovia upovedomení zákonným spôsobom.

9.

Podľa § 470 ods. 1 C. s. p. (zák. č. 160/2015 Z. z., účinný od 01. 07. 2016), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10.

Podľa § 470 ods. 2 C. s. p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

11.

Odvolačný súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil, pretože súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 C. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozsudku aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

12.

K odvolacím námietkam žalobcu a žalovaného o nesprávnych skutkových záveroch prvoinštančného súdu odvolací súd uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov), by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Podľa § 191 C. s. p., dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť; uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov a len vo výnimočných prípadoch zákon súdu ukladá určité obmedzenia pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C. s. p.). Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ust. § 220 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého má súd uviesť, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, a aké prostriedky procesnej obrany použil, stručne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanej veci súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj podrobne a presvedčivo odôvodnil; z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v logickej nadväznosti a s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nálež súdu. Okolnosti namietané žalobcom a žalovaným v nimi podaných odvolaniach vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvoinštančného súdu. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, tzn. aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami, a ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov.

13.

K tvrdeniam žalobcu a žalovaného v nimi podaných odvolaniach, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový

stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne.

14.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť na svoje náklady zverejniť v utorkovom vydaní L. Q. v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku na strane 4 na rovnakej ploche, ako bola uverejnená fotografia článku „Ď. Z., A. X. B., ospravedlnenie za uverejnenie tejto obrazovej snímky žalobcu v predmetnom článku v rozpore so zákonom a oprávnenými záujmami žalobcu, neprimeraným spôsobom a bez jeho privolenia (vyhovujúci výrok), výroku, ktorým súd prvej inštancie uplatnený nárok žalobcu vo zvyšku zamietol, t. j. nárok, ktorým žalobca od žalovaného žiadal zverejniť na svoje náklady v najbližšom utorkovom vydaní L. Q. po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku na strane 4 na rovnakej ploche, ako bol dňa 19. 06. 2012 uverejnený článok „Ď. Z., keď predstieral biedu“, ospravedlnenie za uvedenie nepravdivých a znevažujúcich tvrdení v tomto článku, nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, a súvisiace výroky, ktorými súd prvej inštancie rozhodol o nárokoch na náhradu trov konania (neprižnal žiadnej zo strán konania náhradu trov konania v časti o poskytnutie primeraného zadosťučinenia, uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 100 % v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch).

15.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorými v napadnutom rozsudku odôvodnil zamietnutie žaloby v časti o uloženie povinnosti žalovanému zverejniť ospravedlnenie za uvedenie nepravdivých a znevažujúcich tvrdení v článku, keď dospel k záveru, že po zhodnotení všetkých kritérií testu proporcionality je potrebné poskytnúť vyššiu mieru ochrany právu žalovaného na slobodu prejavu a právu (verejnosti) na informácie pred právom žalobcu na ochranu osobnosti, pretože žalovaný svojou činnosťou neprekročil zákonný rámec ani neprimeraným spôsobom nezasiahol do osobnostných práv žalobcu, keďže dotknuté výroky neboli spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, nakoľko čerpajú z oficiálnych zdrojov a sú povoleným zjednodušením skutočností z týchto zdrojov.

16.

V posudzovanej veci, ako správne uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku ide o konflikt dvoch základných ústavných práv, a to slobody prejavu a práva na informácie garantovaného čl. 26 ods. 1 Ústavy SR (svedčiaceho žalovanému) a práva na ochranu osobnosti garantovaného čl. 19 Ústavy SR (svedčiacemu žalobcovi).

17.

Podľa čl. 19 Ústavy SR, má každý právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

18.

Podľa čl. 26 ods. 1 a 2 prvej vety Ústavy SR, sú sloboda prejavu a právo na informácie zaručené, pričom každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

19.

Každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť prostredníctvom zásady hľadania ich spravodlivej rovnováhy. Jej podstata spočíva v hľadaní vyváženého vzťahu medzi oboma základnými právami či slobodami tak, aby uplatnením jedného práva alebo slobody nedošlo k neprimeranému obmedzeniu či dokonca popretiu iného práva alebo slobody. Obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak bolo ustanovené zákonom alebo na základe zákona, ak zodpovedá niektorému ústavnému legitímnemu cieľu a ak je v súlade so zásadou proporcionality (teda obmedzenie len v nevyhnutnej miere).

20.

Sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti, jednu zo základných podmienok jej rozvoja a seberealizácie jednotlivca. Ani sloboda prejavu však nie je bezbrehá, jej ústavné limity sú vymedzené v čl. 16 ods. 4 Ústavy SR, v zmysle ktorého slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenie v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd druhých, bezpečnosť štátu, verejnú bezpečnosť, ochranu verejného zdravia a mravnosti. Takýmto prípustným obmedzením slobody prejavu a práva na informácie môže byť práve potreba poskytnúť ochranu právu na ochranu osobnosti.

21.

Obmedzenie práva na slobodu prejavu a práva na informácie v prípade jeho stretu s právom na ochranu osobnosti má vo všeobecnosti v právnej úprave svoj zákonný podklad najmä v ustanoveniach § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, z ktorých vyplýva, že ide o súdnu ochranu, ktorá je osobitným inštitútom širšieho súboru prostriedkov ochrany osobnosti obsiahnutých v právnom poriadku Slovenskej republiky, pričom je všeobecným inštitútom v tom zmysle, že pripúšťa v rovnakej miere ochranu všetkým rôznorodým a mnohotvárnym prejavom osobnosti fyzickej osoby v najrozmanitejších sférach jej života, keď pre tieto jednotlivé oblasti neurčuje osobitné hľadiská alebo prostriedky. Vzhľadom na mnohotvárnosť jednotlivých stránok osobnosti fyzickej osoby a rozmanitosť životných situácií, v ktorých sa fyzická osoba môže nachádzať, zákon nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva, ale stanovuje len znaky, pri danosti ktorých je nutné určité správanie považovať za zásah do osobnosti. Týmto znakmi sú objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby (privodiť jej ujmu na jej osobnostných právach), neoprávnenosť zásahu a príčinná súvislosť medzi určitým správaním a porušením alebo ohrozením osobnostných práv. Zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv je pritom založená na objektívnom princípe, to znamená, že sa popri neoprávnenosti zásahu do osobnosti fyzickej osoby nevyžaduje zavinenie pôvodcu tohto neoprávneného zásahu. Ak sú v konkrétnom prípade uvedené znaky neoprávneného zásahu dané, má každá fyzická osoba právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

22.

Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku správne uviedol, že pri rozhodovaní sporov vo veciach ochrany osobnosti je nevyhnutné zohľadniť ochranu slobody prejavu prinajmenšom v rozsahu jej ústavných záruk, keď príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 11 a nasl.) nemožno preto aplikovať izolovane, ale je nutné vykladať ich v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, pričom nutnosť zohľadniť slobodu prejavu však neznamená rezignáciu na ochranu osobnosti a aby bolo možné v konkrétnom prípade dospieť k záveru o tom, či bol zásah do osobnostných práv neoprávnený, je potrebné vyriešiť zmienený konflikt práva na slobodu prejavu a práva na informácie s právom na ochranu osobnosti. Obmedzenie slobody prejavu a práva na informácie z dôvodu ochrany osobnostných práv je zakotvené v zákone (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) a sleduje legitímny cieľ (ochrana osobnosti), pričom rozhodujúcou otázkou pre posúdenie jeho akceptovateľnosti v konkrétnom prípade, je preto otázka jeho primeranosti, teda či obmedzenie práva na slobodu prejavu zodpovedá zásade proporcionality, pričom na tento účel judikatúra (Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky) využíva test proporcionality založený na hľadaní odpovedí na otázky kto, o kom čo, kde, kedy a ako v danom prípade „hovoril“, resp. uverejnil informáciu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. apríla 2013, sp. zn. IV. ÚS 492/2012).

23.

V prejednávanej veci preto súd prvej inštancie správne svoje dokazovanie zameral na posúdenie, či uverejnením žalobcom namietaného textu v denníku SME v článku „Ďuračka nepodvádzal, keď predstieral biedu“ dňa 19. 06. 2012, došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, alebo naopak, či žalovaný týmto článkom len primeraným spôsobom realizoval svoje ústavne zaručené právo na slobodu prejavu a právo verejnosti na informácie, teda či v tomto konkrétnom prípade mala mať prednosť sloboda prejavu žalovaného pred ochranou osobnostných práv žalobcu, pričom sa odvolací súd pri riešení konfliktu týchto dvoch základných práv vykonaním testu proporcionality, v celom rozsahu stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, že právo žalovaného na slobodu prejavu a právo verejnosti na informácie malo prednosť pred právom žalobcu na ochranu osobnosti, nakoľko predmetný článok bol zverejnený vo významnom mienkotvornom celoslovenskom spravodajskom L. Q. (kto, kde), ktorého úlohou (sociálnou povinnosťou) ako spravodajského denníka je poskytovať širokej verejnosti informácie zo všetkých oblastí života spoločnosti, keď tlač, resp. masmédiá všeobecne ako „strážny pes“ demokracie („public watchdog“) hrajú významnú úlohu v demokratickom právnom štáte, preto im konštantná judikatúra priznáva privilegované postavenie a zvýšenú ochranu pri šírení informácií a myšlienok o veciach verejného záujmu a naopak veľmi prísne posudzuje každý zásah do ich slobody prejavu a novinárom je dokonca umožnené používať určitú mieru preháňania a provokácie a naopak od novinára nie je možné žiadať, aby selektoval alebo overoval informácie získané od štátneho orgánu, na ktoré sa mohol s dôverou spoliehať, pretože by sa tým upieralo právo verejnosti na úplné informácie o veciach verejného záujmu, z dôvodu ktorého sa na žalovaného ako vydavateľa spravodajského denníka vzťahovala zvýšená ochrana poskytovaná novinárom, resp. masmédiám, na skutočnosť, ktorú súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o nároku žalobcu na ochranu jeho osobnosti, správne prihliadol.

24.

V posudzovanej veci nebolo sporným, že článok „. Z., A. X. B., bol publikovaný v celoštátnom denníku s vysokou mierou čítanosti (kde) s tým, že vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým je potreba ochrany osobnostných práv vyššia, avšak v danom prípade je nutné vnímať kritérium miesta zaznenia sporných výrokov v spojení s kritériom ich autora a ak je ich autorom novinár, tak jeho privilegované postavenie do určitej miery neutralizuje kritérium miesta ich zaznenia (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 03. novembra 2011, sp. zn. I. ÚS 416/2011).

25.

Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdeniami žalobcu v podanom odvolaní, ktorými spochybnil dobromyseľnosť žalovaného a jeho skutočný záujem sledovaný zverejnením daného článku, nakoľko žalobca si svoju povinnosť preukázať danú argumentáciu dôkazmi nespĺnil s tým, že je potrebné zároveň skonštatovať, že z obsahu článku ani nevyplýva žiadny nekalý zámer alebo zlý úmysel žalovaného, keďže sa článok sa javí ako úplne štandardné spravodajstvo.

26.

K námietkam žalobcu o údajných nekalých praktikách žalovaného, resp. predchádzajúcich vydavateľov L. Q. odvolací súd uvádza, že nielenže ide o výlučne subjektívne a opätovne žiadnym dôkazným prostriedkom nepreukázané názory žalovaného, ale najmä s predmetom sporu nemajú žiadny právny súvis s tým, že aj v prípade, ak by faktický základ mali, nemenilo by to nič na privilegovanom postavení žalovaného ako vydavateľa spravodajského denníka (novinára) a na jeho (sociálnej) povinnosti poskytovať informácie a myšlienky týkajúce sa záležitostí verejného záujmu širokej verejnosti.

27.

Súd prvej inštancie dospel zároveň k správne záveru, že v čase uverejnenia sporného článku bol žalobca osobou verejne známou (o kom), u ktorej sa uplatňuje zvýšená tolerancia pri informovaní o ich činnosti, resp. kritike o nej, dostáva tu teda prednosť právo na informácie, pričom musí byť daná priama väzba na verejnú činnosť, ktorú tieto osoby vykonávajú, keď osobou verejného záujmu sa rozumie nielen osoba verejného života v užšom zmysle, t. j. osoba, ktorá vystupuje na verejnosti pri riešení rôznych

otázok verejného záujmu (je verejne činná) ale aj osoba, ktorá na seba púta záujem verejnosti a tým sa dostáva do zorného uhla spravodajstva hromadných informačných prostriedkov.

28.

V posudzovanej veci je nesporné, že žalobca bol s ohľadom na svoje predchádzajúce pôsobenie vo verejných funkciách, ako aj na jeho predchádzajúce trestné stíhanie (a v danom čase právoplatné odsúdenie) predmetom zvýšeného záujmu zo strany verejnosti a masmédií, a preto bol povinný zniesť vyššiu mieru publicity a kritiky, nakoľko vstupom do politiky a výkonom verejnej funkcie sa každá osoba do určitej miery vzdáva časti svojho súkromia a musí akceptovať vyšší záujem zo strany verejnosti a masmédií, a to aj po skončení výkonu verejnej funkcie, osobitne pokiaľ sa dopustí skutkov vnímaných verejnosťou negatívne a nakoľko žalobca aj po tom, ako prestal byť osobou verejne činnou, pútal záujem verejnosti svojím trestným stíhaním a s tým spojeným vystupovaním na verejnosti, preto osobou verejne známou byť neprestal, z dôvodu ktorého sa na neho vzťahuje vyššia miera akceptovateľnosti informovanosti a na žalovaného zvýšená ochrana žurnalistov, ktorí majú povinnosť poskytovať verejnosti myšlienky a informácie týkajúce sa záležitostí verejného života.

29.

Odvolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že aj keď je osoba verejne známa, informácie o súkromných aspektoch jej života nie je možné zverejňovať bez akejkoľvek informačnej súvislosti, keďže oboznamovanie musí prispievať k diskusii o problémoch vo verejnom záujme spoločnosti, v opačnom prípade nie je daný dôvod na zásah do súkromia verejne známej osoby, keď súd prvej inštancie absolútne správne v súvislosti s otázkou posúdenia postavenia žalobcu, hodnotil aj ďalšie kritérium proporcionality obmedzenia práva na slobodu prejavu v strete s právom na ochranu osobnosti, a síce posúdenie obsahu uverejneného článku (čo) a dospel k správne právnemu záveru, že informácie o súkromných záležitostiach žalobcu (o jeho majetkových pomeroch), ako aj samotné konanie žalobcu mali vzťah k otázkam verejného záujmu.

30.

Z obsahu sporného článku totiž vyplýva, že informoval o fungovaní systému hmotnej núdze a o snahe žalobcu byť oslobodený od povinnosti zaplatiť súdny poplatok v konkrétnej veci v súvislosti s jeho statusom osoby v hmotnej núdzi, a to v situácii, keď je štátu dlžný sumu 323. 000 eur a nakoľko systém hmotnej núdze je financovaný z verejných prostriedkov a súdne poplatky sú príjmom štátneho rozpočtu, obe majú nepochybne povahu verejných záležitostí, z dôvodu ktorého zverejnenie informácií o žalobcovi v texte článku, nie je možné považovať za bezdôvodné a bezúčelné, keďže postavenie žalobcu ako osoby v hmotnej núdzi a jeho konanie v konkrétnej veci (v súdnom konaní) malo vplyv na verejné prostriedky (na jeho povinnosť zaplatiť súdny poplatok), z dôvodu ktorého sa odvolací súd stotožnil aj so záverom prvoinštančného súdu, že uverejnený článok jednoznačne sledoval legitímny cieľ prispieť k debate o otázkach verejného záujmu a jeho účelom nebolo vyvolať senzáciu alebo škandalizovať osobu žalobcu, ako sa mylne žalobca v podanom odvolaní domnieval.

31.

K námietke žalobcu v jeho odvolaní, že spájať jeho osobu s témou zneužívania dávok v hmotnej núdzi nebolo legitímne, keď aj Q. Ž. ako bývalá riaditeľka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava v inom konaní vypovedala, že nie je osobou zneužívajúcou inštitút dávok v hmotnej núdzi, odvolací súd uvádza, že s týmto názorom sa nebolo možné stotožniť, nakoľko L. Q., ktorého je žalovaný vydavateľom a v ktorom bol sporný článok zverejnený, nie je odborným periodikom, ale spravodajským dennikom určeným širokej verejnosti, a preto sú absolútne prípustné určité zjednodušenia či drobné nepresnosti, pokiaľ celkové vyznenie článku zodpovedá pravde, keď podľa okolností a povahy konkrétneho prípadu možno dokonca pripustiť aj určitú mieru zveličovania, ironizovania či použitia ostrejších výrazov, pokiaľ je ich cieľom šíriť informácie a myšlienky o otázkach verejného záujmu (viď obsah posudzovaného článku), a aj keď je pravdou, že len štátne orgány alebo súdy môžu s konečnou platnosťou skonštatovať, či žalobca podvádzal, resp. zneužil inštitút dávok v hmotnej núdzi, nevylučuje to možnosť žalovaného v medziach prípustnej kritiky informovať o podozreniach, či pochybnostiach

v konkrétnom prípade, ak takéto podozrenia či pochybnosti vzniknú, a platí o to viac, ak sú takéto podozrenia konštatované štátnym orgánom či súdom.

32.

Odvolací súd považuje za nutné uviesť (ako správne uviedol aj súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku), že úlohou novinárov nie je selektovať či overovať informácie poskytnuté štátnym orgánom a novinár nemôže niesť zodpovednosť za to, že šíri takéto informácie, ale práve naopak je jeho (sociálnou) povinnosťou sprostredkovať informácie poskytnuté štátnym orgánom (týkajúce sa záležitostí verejného záujmu) a verejnosť má právo takéto informácie dostať, pričom v posudzovanej veci je nesporné, že žalovaný informoval v článku o tom, že súdy v konkrétnej veci dospeli k záveru, že žalobca „predstieral život v chudobe“ a majetku sa zbavil účelovo a tvrdil, že žije zo sumy 118,30 eur mesačne, aby nemusel platiť súdny poplatok, pričom dané pravdivé tvrdenie žalovaného v článku vyplýva z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. mája 2012, sp. zn. 5 Cdo 76/2012, ktorým dovolanie žalobcu tohto konania proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 18. apríla 2011, č. k. 7C/212/2008 - 97, ktorým nebolo žalobcovi priznané oslobodenie od súdnych poplatkov odmietol, v ktorom uviedol, že súdy v tejto veci poukázali na účelové konanie žalobcu, keď súd prvej inštancie, s ktorého názorom sa stotožnil aj odvolací súd v danom konaní dospel k záveru, že bezodplatný prevod obchodných podielov v obchodných spoločnostiach zo žalobcu na jeho manželku bol účelovým zbavovaním sa majetku, a účelovým bolo aj uzavretie nájomnej zmluvy na byt, pričom týmto postupom sa žalobca snažil získať príspevok k dávke v hmotnej núdzi. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia zároveň vyplýva, že súdy označili tvrdenie žalobcu, že dokáže vyžiť bez akejkoľvek finančnej pomoci len zo 118,30 eur mesačne za pochybné najmä vzhľadom na výšku jeho priemerných nákladov na uspokojovanie základných životných potrieb súvisiacich s bývaním, stravovaním a podobne, keď žalobca nepreukázal ani svoje tvrdenie, že v spoločnej domácnosti so svojou manželkou nežije, keďže ako bydlisko manželky uvádzal práve adresu, na ktorej sa sám zdržiaval, pričom z týchto záverov súdov (prvej a druhej inštancie) konštatovaných v odôvodnení uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. mája 2012, sp. zn. 5 Cdo 76/2012 nepochybne vyplýva, že v súvislosti s osobou žalobcu tohto konania skonštatovali existenciu pochybností o tom, či je objektívne osobou nemajetnou, a teda osobou v hmotnej núdzi, alebo či z jeho strany nešlo o účelové zbavenie sa majetku s cieľom vyhnúť sa povinnosti zaplatiť súdny poplatok, resp. s ohľadom na jeho dlh voči Slovenskej republike (náhrada škody v rámci trestného konania) vo výške 323 tisíc eur, ktorý ako nemajetná osoba nesporne štátu nezaplatí, z dôvodu ktorého, sporný článok informujúci o zneužívaní systému dávok v hmotnej núdzi, absolútne legitímne poukázal na osobu žalobcu, evidovaného ako poberateľa dávok v hmotnej núdzi na strane jednej a na strane druhej závery súdov v konkrétnej právnej veci, že sa žalobca svojho majetku účelovo zbavoval.

31.

Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie v jeho napadnutej zamietajúcej časti odvolací súd uvádza, že pri posudzovaní prípustnosti obmedzenia práva na slobodu prejavu v strete s právom na ochranu osobnosti je ďalším kritériom posúdenie toho, ako boli informácie v spornom článku formulované (ako), a je nepochybné, že jeho podstatou bola kritika fungovania systému dávok v hmotnej núdzi, a to s poukazom na konkrétny prípad žalobcu, keď sa odvolací súd zároveň stotožnil so správnym právnym záverom prvoinštančného súdu, že väčšina výrokov (skutkových tvrdení) napadnutých žalobcom vychádza z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. mája 2012, sp. zn. 5Cdo/76/2012 a je parafrázovaním, resp. zjednodušením skutočností uvedených v tomto rozhodnutí, pričom ako už odvolací súd uviedol vyššie, od žalovaného nie je možné spravodlivo požadovať, aby overoval informácie uvedené v súdnom rozhodnutí, a preto ich mohol objektívne považovať za pravdivé a zároveň ich uverejniť, nakoľko L. Q., ktorého je žalovaný vydavateľom a v ktorom bol článok publikovaný, je spravodajským denníkom určeným širokej verejnosti, preto je v jeho prípade nevyhnutné tolerovať určité zjednodušenie poskytovaných informácií, ako aj prípadné nepresnosti vo formulácii poskytovaných informácií za predpokladu, že celkové vyznenie uverejneného textu v relevantnom čase zodpovedalo reálne existujúcim skutočnostiam, keď táto podmienka v posudzovanej veci podľa názoru odvolacieho súdu splnená bola.

32.

K námietkam žalobcu, tvrdiaceho, že v danom článku boli uverejnené nepravdivé, neúplné a pravdu skresľujúce tvrdenia odvolací súd uvádza, že sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom prvoinštančného súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že namietanými výroky („ X. B., „ J., Ž. Ď. F. L. X. M. V. V.I., „súd J., Ž. Ď. X. Ž. V. C., „ Q. Z. V. Ú. O. Z., „ Q. C. V. T. K., T. F. súd H. X. V. D. Q., E. Z., „ J., Ž. Ď. Ú. X. H. X. B. na F., „ L. L., „, Ž. B. V. X., A. Q. Z.“, „ Š. I. Q. V. V. XXX K. M., A. F. Q.), T. A. B. Z., Z. Q. I. L. H. X. Ž. (V. L. L., V., Ž. B. V. X.), keďže súvis so čťou, povestou alebo dôstojnosťou žalobcu nemajú, ako aj so záverom, že zvyšné výroky uvedené v článku síce mohli teoreticky znížiť morálny kredit žalobcu v spoločnosti, nakoľko ich je však možné považovať za zjednodušenie skutočností uvedených v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. mája 2012, sp. zn. 5 Cdo 76/2012 a vydavateľ, resp. novinár nenesie zodpovednosť za informáciu prevzatú z oficiálnych zdrojov (II. ÚS 326/09), akým uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nepochybne je, žalobca svoj nárok v tejto časti v konaní právne relevantným spôsobom nepreukázal.

33.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie považuje za potrebné uviesť, že funkciou titulku („ C. D. X.) bolo upútať pozornosť čitateľa, aby si článok prečítal a až na tomto základe si osvojil článkom ponúkané informácie a urobil si o nich vlastný úsudok, z dôvodu ktorého je prípustné, aby boli v titulku použité expresívnejšie, provokujúce či zveličujúce vyjadrovacie prostriedky, nakoľko titulok by mal byť organicky previazaný so zvyškom článku a jeho obsahom, preto je potrebné titulok posudzovať v spojení s (vecným) obsahom článku a nakoľko žalovaný v titulku, resp. v obsahu článku uviedol výroky: „že žalobca predstieral biedu, „súd rozhodol, že predstieral život v chudobe“, „žalobca sa nachádza v údajnej hmotnej núdzi“, ide aj podľa názoru odvolacieho súdu o prípustné parafrázovanie a zjednodušenie skutočností uvedených v citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorom bolo uvedené, že žalobca sa účelovo zbavoval majetku a účelovo predstieral, že žije zo sumy 118,30 eur mesačne (teda z dávky v hmotnej núdzi), pričom rovnako aj výrok, že „prokurátor rozhodol o tom, že žalobcovi mali dávky priznať ešte vo väzení“, je prípustným parafrázovaním informácie, že prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave podala protest proti rozhodnutiu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava o nepriznaní postavenia osoby v hmotnej núdzi, keď je nutné zdôrazniť, že tento výrok sám o sebe ani nie je negatívny, z dôvodu ktorého do osobnostných práv žalobcu v žiadnom prípade zasiahnuť nemohol.

34.

K žalobcom namietanej informácii v spornom článku, že „si chcel vybaviť aj to, aby mu súd odpustil poplatok v istom spore, lenže neuspel“, odvolací súd uvádza, že ide o skutočné a pravdivé tvrdenie, ktorým bol opísaný prípustným spôsobom priebeh súdneho konania, v ktorom sa žalobca domáhal oslobodenia od súdnych poplatkov, a ktoré mu súdnym rozhodnutím priznané nebolo a dovolanie žalobcu proti tomuto rozhodnutiu bolo odmietnuté, t. j. žalobca neuspel, a preto aj uvedená informácia v článku, ako aj tvrdenie, že súdy rozhodli, že žalobca účelovo previedol obchodné podiely bezplatne na manželku, bola plne oprávnená a legitímna, keďže tento bezodplatný prevod sa súdu prvej inštancie javil ako účelový a tento postup žalobcu vyhodnotil ako účelové zbavovanie sa majetku.

35.

K argumentácii žalobcu, že aj skutkové tvrdenie v článku žalovaného, že kým sa žalobca nezamestná, nemusí štátu zaplatiť stratu vo výške 323 tisíc eur, ktorú mu spôsobil, je nielen prípustným parafrázovaním informácie uvedenej v citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý uviedol, že u žalobcu absentuje motivácia nájsť si zamestnanie a poberať príjem z dôvodu jeho dlhu voči Slovenskej republike vo výške 323.308,77 eur.

36.

Odvolací súd sa zároveň stotožnil aj s absolútne správnym tvrdením prvoinštančného súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku, že ani informácia, ktorej pravdivosť bola v konaní spochybnená (aj keď žalobca jej nepravdivosť v konaní nepreukázal a žalovaný vo svojich vyjadreniach jej nepravdivosť, resp. nepresnosť pripustil), že žalobca daroval vilu dcére, avšak aj keby bola nepravdivá, nebola

spôsobilá zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, keďže nie je negatívna a žalobcu nijakým spôsobom nedehtonuje, pričom ani prípadná nepravdivosť tejto informácie nemení nič na tom, že celkové vyznenie uverejnených informácií v relevantnom čase zodpovedalo reálne existujúcim skutočnostiam.

37.

Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel preto jednoznačne k správne právnemu záveru, že obsah sporného článku nebol objektívne spôsobilý zasiahnuť do chránených osobnostných práv žalobcu (dôstojnosť, ktorá chráni samu podstatu individuálnej ľudskosti pred ponížením, chráni takto ľudskosť pred tým, aby bola len objektom moci, čo sa v žalobcovej veci v žiadnom prípade nestalo, ani do žalobcovej reputácie, ktorou je vnímanie osoby v komunite, v spoločnosti /je to zložka sociálna/), a správne súd prvej inštancie vyriešil aj stret dvoch základných práv - práva na ochranu osobnosti a práva na slobodu prejavu v prospech práva na slobodu prejavu, ktoré má v demokratickej spoločnosti nezastupiteľné miesto, nakoľko článok žiadne neslušné, či urážlivé výrazy na adresu žalobcu neobsahoval, keď sloboda prejavu je základným pilierom demokratickej spoločnosti, v ktorej je každému dovolené vyjadrovať sa k verejným veciam a vynášať o nich hodnotové sudy

38.

Odvolačný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že nakoľko v čase uverejnenia sporného článku existovali relevantné pochybnosti týkajúce sa tvrdenej nemajetnosti žalobcu (teda aj o jeho materiálnej núdzi), bolo zo strany žalovaného plne legitímne v rámci vecnej kritiky záležitostí verejného záujmu (inštitútu dávok v hmotnej núdzi) poukázať na konkrétny prípad žalobcu, ktorý v tom čase poberal dávky v hmotnej núdzi a ktorý žiadal (neúspešne) o oslobodenie od povinnosti platiť súdny poplatok v súdnom konaní, z dôvodu ktorého je argumentácia žalobcu, že celkové vyznenie článku vyplýva, že je osobou zneužívajúcou poskytovanie dávok v hmotnej núdzi, právne bezvýznamná.

39.

K všeobecným námietkam žalobcu v podanom odvolaní, že žalovaný nepostupoval s primeranou odbornou starostlivosťou, nestrannou a v záujme objektivity, a postupoval v rozpore so zákonnými i podzákonnými predpismi určujúcimi medze profesionálneho a etického správania sa vydavateľa a jeho zamestnancov (novinárov), je potrebné uviesť, že žalobca ich žiadnym spôsobom nekonkretizoval, keďže neuviedol, ktoré časti článku namietané kritériá nespĺňajú, a keďže na preukázanie svojich tvrdení nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie a ani žiadne dôkazy neprodukoval, svoju argumentáciu nepreukázal.

40.

Odvolačný súd však napriek tomu považuje za potrebné uviesť, že z konania žalovaného vôbec nevyplýva, že postupoval v rozpore s primeranou odbornou starostlivosťou či v rozpore s pravidlami novinárskej etiky, nakoľko už v liste na žiadosť o uverejnenie odpovede uviedol, že sa redakcia denníka snažila žalobcu v predmetnej veci osloviť telefonicky i osobne v mieste jeho bydliska, avšak tieto pokusy boli neúspešné, keď žalobca tieto tvrdenia žalovaného nepoprel, len všeobecne uviedol, že žalovaný ho pred zverejnením článku nekontaktoval a neposkytol mu možnosť vyjadriť sa, z dôvodu ktorého neuniesol ohľadom ním tvrdených skutočností dôkazné bremeno.

41.

Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku odvolací súd uvádza, že autorom sporného článku bol vydavateľ spravodajského denníka, ktorý má privilegované postavenie a ktorý požíva zvýšenú ochranu pri šírení informácií a myšlienok o veciach verejného záujmu s tým, článok bol publikovaný o žalobcovi ako o osobe verejne známej, u ktorej sú hranice prípustnej kritiky a verejnej publicity širšie ako u bežnej osoby, pričom obsahom článku bola téma legitímneho verejného záujmu, ktorá bola navyše v danom čase aktuálna, nakoľko uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/76/2012, z ktorého predmetný článok čerpal, bolo vydané dňa 15.

05. 2012, a článok bol zverejnený dňa 19. 06. 2012, a preto išlo o aktuálnu správu, keďže informácie boli zverejnené v krátkom čase po ich získaní, a napriek tomu, že sa článok týkal osobných (majetkových) pomerov žalobcu, zverejnenie týchto informácií nebolo bezdôvodné a bezúčelné, keďže sa týkalo jeho postavenia ako osoby v hmotnej núdzi a jeho konania majúceho vplyv na verejné prostriedky (na jeho povinnosť zaplatiť súdny poplatok).

42.

Odvolací súd zároveň uvádza, že kritika obsiahnutá v článku bola vecná, konkrétna a primeraná čo do obsahu a formy a nevybočovala z hraníc nutných na dosiahnutie cieľa, pričom v ňom uvedené informácie neboli spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, nakoľko neboli uverejnené znevažujúcim či urážlivým spôsobom, resp. boli pravdivé a určité zjednodušenia nepresiahli prípustnú mieru pre spravodajský (neodborný) článok, ktorý ako celok zodpovedal reálne existujúcim skutočnostiam.

43.

Odvolací súd preto vyhodnotením všetkých kritérií testu proporcionality dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že vyššiu mieru ochrany bolo v danom prípade potrebné poskytnúť právu žalovaného na slobodu prejavu a právu verejnosti na prístup k informáciám pred právom žalobcu na ochranu jeho osobnostných práv, z dôvodu ktorého rozsudok súdu prvej inštancie v danej napadnutej časti ako vecne správny podľa § 387 ods.1, 2 C. s. p. potvrdil.

44.

K námietke žalobcu, že nakoľko súd prvej inštancie neupravil v súlade s vykonaným dokazovaním ním navrhovaný žalobný petit, zaťažil konanie inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ C. s. p.) odvolací súd uvádza, že tento odvolací dôvod v konaní daný nebol, keďže v zmysle § 216 ods. 1 C. s. p. je súd viazaný žalobným návrhom žalobcu, z dôvodu ktorého nemohol súd prvej inštancie žalobný petit zmeniť z vlastnej (úradnej) povinnosti, ale len na návrh žalobcu, pričom výnimkou je situácia, keď je petit nevykonateľný, resp. keď je nezrozumiteľný či obsahuje zjavnú chybu v písaní, avšak v takom prípade postupuje súd v súlade s § 129 C. s. p. a žalobcu vyzýva na doplnenie či opravu podania.

45.

K odvolacej námietke žalobcu, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g/ C. s. p.) je nutné uviesť, že nakoľko k uplatnenému odvolaciemu dôvodu nič bližšie neuviedol, nebolo možné sa ním v odvolacom konaní zaoberať, keďže pokiaľ strana sporu iba formálne odcutuje odvolací dôvod bez toho, aby ho konkretizovala v súvislosti s napádaným rozhodnutím, a neuvedie konkrétne pochybenia (vadu, skutočnosti), v ktorých má naplnenie odvolacieho dôvodu spočívať, odvolací súd na takto formálne uplatnený odvolací dôvod neprihliada a v zmysle § 373 ods. 1 veta druhá C. s. p. ani na doplnenie odvolacích dôvodov nevyzýva.

46.

Súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom vecne správne aj vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zverejniť ospravedlnenie za neoprávnené zverejnenie obrazovej snímky žalobcu, keď odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako prvoinštančný súd, že použitie spornej fotografie bolo v rozpore s oprávnenými záujmami žalobcu a neprimerane zasiahlo do jeho osobnostných práv, a preto bolo nesúladne s tzv. spravodajskou licenciou uvedenou v ust. § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný použil fotografiu žalobcu bez jeho súhlasu a neprimeraným spôsobom, a preto mu vznikol nárok na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (morálnej satisfakcie) v podobe ospravedlnenia (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

47.

Z dikcie ustanovenia § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zakladá zákonnú licenciu vyhotovenia aj použitia fotografie (obrazového záznamu) fyzickej osoby bez jej privolenia ako súčasť spravodajstva, pričom podstatou spravodajskej fotografie je verné svedectvo o skutočnosti, tzv. obrazové svedectvo, ktoré sa publikuje bezprostredne po udalosti, ktorú zobrazuje a jej cieľom je obrazovými prostriedkami oznámiť čerstvú informáciu, objektívne, výstižne a pohotovo zobraziť skutočnosť, prvok aktuálnosti a bezprostrednosti je teda pri spravodajskej fotografii, resp. spravodajskom článku podstatný a ak je takáto fotografia uverejnená s podstatným časovým odstupom od zobrazovanej udalosti, nepožíva už výhody právneho režimu spravodajskej fotografie, nakoľko verejný záujem na použití fotografie v spravodajstve musí byť nielen oprávnený, ale aj aktuálny. Použitie fotografie zachytávajúcej podobu fyzickej osoby v spravodajstve v rámci zákonnej licencie nesmie byť v rozpore s takými jej záujmami, ktoré treba bezpodmienečne rešpektovať, a sú teda nedotknuteľné, pričom musí byť súčasne primerané a o primerané použitie ide iba vtedy, ak forma, obsah, rozsah a spôsob zodpovedajú účelu, na ktorý bola stanovená zákonná licencia s tým, že rozhodujúcim faktorom pri posúdení požiadavky proporcionality, teda náležitého vyváženia ochrany súkromia žalobcu oproti slobode prejavu žalovaného, je zodpovedanie otázky, či zverejnenie fotografie prispelo do diskusie o verejnom záujme, či teda sledovalo určitý legitímny verejný záujem (porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. januára 2014, sp. zn. III. ÚS 351/2012 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 01. júla 2015, sp. zn. II. ÚS 424/2015).

48.

Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nezistil žiadnu časovú súvislosť a len veľmi okrajovú vecnú súvislosť zverejnenej fotografie s publikovaným článkom, nakoľko v konaní nebolo sporným, že bola vyhotovená niekoľko rokov pred jej zverejnením v spornom článku počas trestného stíhania žalobcu a zobrazuje ho v pojednávacej miestnosti s putami na rukách a páse (tzv. medveďom) s tým, že článok ani popis fotografie neobsahoval žiadnu informáciu o tom, že ide o archívnu fotografiu a keďže bola vyhotovená niekoľko rokov pred jej uverejnením v článku, jej cieľom nemohla byť potreba obrazovými prostriedkami oznámiť čerstvú informáciu, objektívne, výstižne a pohotovo zobraziť skutočnosť, z dôvodu ktorého v súvislosti so zverejnením tejto fotografie úplne absentuje prvok aktuálnosti a bezprostrednosti, a preto jej použitie v článku už nemôže požívať výhody právneho režimu spravodajskej fotografie (podľa § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka), pričom je zároveň nutné zdôrazniť, že obsahom článku ani nebolo informovanie o aktuálnom vývoji predmetného trestného stíhania žalobcu, čo by do určitej miery pripúšťalo aktuálnosť fotografie a odôvodňovalo jej použitie.

49.

Nebolo možné sa preto stotožniť s tvrdením žalovaného v podanom odvolaní, že len samotná predchádzajúca trestná činnosť žalobcu a nezaplatenie škody spôsobenej touto trestnou činnosťou sú dostatočnými dôvodmi na uverejnenie fotografie žalobcu v putách v pojednávacej miestnosti aj niekoľko rokov po tom, ako bola táto fotografia vyhotovená, nakoľko tieto informácie odôvodňujú konkrétnu (slovnú) kritiku žalobcu v texte článku vo vzťahu k jeho statusu osoby v hmotnej núdzi, avšak neospravedlňujú zobrazenie podobizne žalobcu (fotografie jeho osoby) bez jeho súhlasu neprimeraným spôsobom (v putách), najmä keď sa žalobca od toho času nedopustil žiadnej ďalšej trestnej činnosti či iného spoločensky závažného konania, keďže akákoľvek, aj vzdialenejšia vecná súvislosť nedáva právo na zverejnenie akejkoľvek podobizne ľubovoľnej osoby, a to aj po rokoch po vyhotovení tejto fotografie.

50.

V prejednávanej veci nie je možné považovať použitie spornej fotografie v článku ani za primerané, keď z ust. § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že na účely spravodajstva možno použiť podobizeň (fotografiu) fyzickej osoby bez jej súhlasu len primeraným spôsobom a tak, aby takéto použitie nebolo v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby, a preto ak žalovaný zverejnil fotografiu žalobcu v putách, rozhodne tým nemohol prihliadať na jeho oprávnené záujmy, keďže tým zobrazil žalobcu ako odsúdeného páchatela, ktorý je v očiach verejnosti vnímaný pre svoju trestnú činnosť negatívne, keď takéto zobrazenie osoby žalobcu by mohlo byť primerané len vtedy, ak by zverejnenie fotografie prispelo do diskusie o verejnom záujme, t. j. sledovalo by určitý legitímny verejný záujem, avšak podľa názoru odvolacieho súdu zverejnenie fotografie žalobcu v putách žiadnym predstavitelným spôsobom neprispelo a ani nemohlo prispieť do diskusie o zneužívaní systému dávok v hmotnej núdzi, ktorá bola

témou daného článku a žalovanému tak ani z tohto dôvodu nemohla svedčiť ochrana poskytovaná masmédiám (novinárom) spravodajskou licenciou v zmysle § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

51.

Odvolací súd považuje za potrebné ďalej uviesť, že na uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť, že žalobca je osobou verejne známou, u ktorej sú hranice prípustnej kritiky širšie ako u súkromnej osoby, nakoľko aj keď je žalobca osobou verejne známou, zverejnenie fotografie žalobcu v putách nemohol odvolací súd posúdiť ako primerané a zákonné, a to vzhľadom na absenciu časovej a vecnej súvislosti fotografie s článkom a s ohľadom na zásah do oprávnených záujmov žalobcu bez existencie legitímneho verejného záujmu a zároveň sa nebolo možné stotožniť ani s tvrdením žalovaného v podanom odvolaní, že nakoľko spornú fotografiu uverejnil v krátkom čase po sebe, ide o prekážku rozhodutej veci (litispendencia), keď súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že situácia v tomto konaní je odlišná od situácie v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/46/2013, v ktorom bola zverejnená s popisom, že sa jedná o archívnu fotografiu, a predovšetkým článok v tomto konaní (Q. K. „ C. D. X.) sa v nezanedbateľnej časti zaoberal trestným stíhaním a odsúdením žalobcu, ako aj ďalším postupom v trestnom konaní (výkon trestu žalobcom a jeho podmienené prepustenie, zrušenie peňažného trestu).

52.

K odvolacej námietke žalovaného, že žalobca nebol osobou, ktorá by v očiach verejnosti požívala spoločenskú vážnosť, a preto v jeho prípade nemožno hovoriť o akomkoľvek znížení spoločenskej vážnosti a dôstojnosti odvolací súd uvádza, že ak dôjde k porušeniu spravodajskej licencie uvedenej v § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nie je preukázanie zníženia dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti predpokladom priznania nároku na primerané zadosťučinenie v podobe ospravedlnenia (morálna satisfakcia) v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko na priznanie morálnej satisfakcie je potrebné preukázať, že došlo k neoprávnenému vyhotoveniu alebo použitiu podobizne či fotografie bez súhlasu fyzickej osoby neprimeraným spôsobom alebo v rozpore s jej oprávnenými záujmami (t. j., že bola porušená spravodajská licencia) s tým, že táto podmienka bola v posudzovanom spore splnená.

53.

K argumentácii žalovaného v podanom odvolaní, že vyhovujúci výrok napadnutého rozsudku je neprimeraný a neproporcionálny, nakoľko neprimerane zasahuje do jeho slobody prejavu a do jeho práva na slobodný výkon podnikateľskej činnosti odvolací súd uvádza, že uloženie povinnosti zverejniť ospravedlnenie na rovnakej ploche, na akej bola zverejnená fotografia, ktorou sa zasiahlo do osobnostných práv žalobcu, je spravodlivé a primerané s poukazom na § 7 ods. 5 zákona č. 167/2008 Z. z. tlačového zákona (podobne aj § 21 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii), v zmysle ktorého je vydavateľ periodickej tlače povinný uverejniť opravu v rovnakej periodickej tlači na rovnocennom mieste a rovnakým písmom, akým bolo uverejnené nepravdivé skutkové tvrdenie z čoho vyplýva, že aj zákon vychádza z predpokladu, že reparácia neoprávneného zásahu (oprava) má byť zverejnená v rovnakom rozsahu a na rovnakom mieste ako samotný neoprávnený zásah, keď podľa názoru odvolacieho súdu nie je žiaden dôvod na to, aby tomu bolo inak v prípade zverejnenia ospravedlnenia za neoprávnený zásah podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

54.

Odvolací súd zo všetkých uvedených dôvodov preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil.

55.

Súd prvej inštancie zároveň rozhodol napadnutým rozsudkom vecne správne aj vo výroku, ktorým nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy ako nedôvodný zamietol, nakoľko sa odvolací súd nestotožnil s námietkami žalobcu v podanom odvolaní, že ide výhradne o jeho subjektívne pociťovanie poškodenia cti,

dôstojnosti a súkromia, preto len on môže vyhodnotiť, či nejaké tvrdenie zasiahlo do jeho osobnostných práv v závislosti na tom, ako vnútorne takúto situáciu vyhodnotil a ako ju pociťuje.

56.

Odvolaací súd v žiadnom prípade nemohol súhlasiť s názorom žalobcu, že v prípade neoprávneného zásahu do jeho osobnostných práv (neoprávneným zverejnením jeho fotografie) sa jedná výhradne o jeho subjektívne pociťovanie, ktoré nie je vôbec potrebné preukazovať dôkazmi, nakoľko na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nie sú rozhodujúce subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, t. j., či by predmetnú ujmu v danom mieste a čase vnímala ako závažnú ujmu každá iná fyzická osoba, z čoho vyplýva, že bolo práve povinnosťou žalobcu tvrdiť a preukázať svoje tvrdenia dôkazmi, že mu bola spôsobená taká závažná ujma, že sa priznanie primeraného zadosťučinenia (morálnej satisfakcie) nezдалo byť postačujúce, keď zníženie dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti je len jedným z možných následkov neoprávneného zásahu do osobnostných práv, nie však jediným určujúcim následkom, ktorý by výlučne opodstatňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

57.

Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalobca v priebehu prvoinštančného konania žiadny takýto následok netvrdil a ani relevantnými dôkazmi nepreukázal, nakoľko v konaní pred súdom prvej inštancie a v podanom odvolaní iba uviedol, že už samotné neoprávnené zverejnenie fotografie v celoštátnom denníku s vysokou mierou čítanosti predstavuje taký závažný zásah do jeho osobnostných práv, ktorý odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, avšak v prejednávanej veci podľa názoru odvolacieho súdu zásah do osobnostných práv žalobcu vzhľadom na jeho formu nebol takej intenzity, aby odôvodňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď je nutné poukázať na skutočnosť, že sporná fotografia bola publikovaná opakovane v rôznych masmédiách (pochádzala z archívu Tlačovej agentúry Slovenskej republiky) s tým, že informácie o trestnom stíhaní a odsúdení žalobcu boli verejnosti všeobecne známe, pričom ako správne uviedol žalovaný vo svojom odvolaní, žalobca bol v čase zverejnenia predmetnej fotografie a článku verejne známy najmä v dôsledku svojej trestnej činnosti (príp. pre jeho vulgárne vystupovanie na verejnosti), a teda v očiach verejnosti v tejto súvislosti nepožíval vážnosť, preto aj zásah do jeho osobnostných práv nemožno hodnotiť ako závažný, z dôvodu ktorého odvolaací súd rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. aj v časti nepriznaného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy.

58.

Súd prvej inštancie sa však dopustil pochybenia, keď o náhrade trov konania rozhodol dvoma samostatnými výrokmi tak, že jedným výrokom rozhodol o náhrade trov konania v časti o poskytnutie primeraného zadosťučinenia a druhým výrokom o náhrade trov konania v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže jeho povinnosťou bolo v súlade s § 262 ods. 1 C. s. p. rozhodnúť jedným výrokom, napriek tomu, že predmetom sporu boli tri relatívne samostatné nároky žalobcu z porušenia jeho práva na ochranu osobnosti, nakoľko sa v konaní domáhal ospravedlnenia za uvedenie nepravdivých tvrdení v článku, ospravedlnenia za neoprávnené uverejnenie jeho fotografie a zaplatenia sumy 10.000 eur ako náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom je nesporné, že žalobca bol v konaní úspešný v prevažujúcej (rozhodujúcej) časti nároku na ospravedlnenie za neoprávnené uverejnenie jeho fotografie a vo zvyšných dvoch nárokoch úspešný nebol a žalovaný bol naopak úspešný v časti nároku na ospravedlnenie za uvedenie nepravdivých tvrdení v článku a v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a vo zvyšnej časti (v jednom nároku) bol neúspešný.

59.

Z dikcie ust. § 255 ods. 1, 2 C. s. p. vyplýva, že úspech vo veci je treba chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu, pričom pod úspechom je treba rozumieť úspech v zmysle procesného výsledku. Procesný úspech v plnom rozsahu na strane žalobcu znamená stav, pri ktorom súd v plnom rozsahu vyhovie jeho žalobe a vydá rozsudok v súlade s navrhovaným petitom, pričom zásada zodpovednosti za úspech v spore stanovuje, že v prípade čiastočného úspechu v konaní majú strany právo na pomernú náhradu trov konania v závislosti od pomeru úspechu a iba v prípade, ak pomer úspechu je v zásade rovnovážny, súd môže rozhodnúť, že žiadna strana sporu nemá nárok na náhradu trov konania. Ak

strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci, t. j. každá strana (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná, vo všeobecnosti teda platí, že ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí.

60.

V konaní pred súdom prvej inštancie mal žalobca úspech v jednom z troch uplatnených nárokov (v jednej tretine), teda v rozsahu 33,33 % a vo zvyšku bol neúspešný a žalovaný mal v konaní úspech v dvoch z troch uplatnených nárokov (v dvoch tretinách), teda v rozsahu 66,66 % a vo zvyšku bol neúspešný, keď rozdiel medzi úspechom žalovaného a úspechom žalobcu tak predstavuje čistý úspech žalovaného v rozsahu 33,33 % (66,66 % - 33,33 %), a preto odvolací súd v súlade s § 388 C. s. p. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa náhrady trov konania v časti o poskytnutie primeraného zadosťučinenia (výrok III. napadnutého rozsudku) tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov (celého prvoinštančného) konania v rozsahu 33,33 % a výrok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v súlade s § 389 ods. 1 písm. d) C. s. p. zrušil, nakoľko dôvody pre ktoré súd prvej inštancie týmto výrokom rozhodol neexistovali.

61.

Odvolací súd námietku žalobcu v podanom odvolaní, týkajúcu sa povinnosti uloženej napadnutým rozsudkom zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 100 % v časti konania o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch tvrdiac, že bolo povinnosťou súdu prvej inštancie rozhodnúť o trovách konania v súlade s ust. § 257 C. s. p. (výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa) a žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznať z dôvodu, že na jeho strane existujú dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v jeho zlých osobných, majetkových a zárobkových pomeroch posúdil ako absolútne nedôvodnú, keďže žalobca existenciu žiadnych dôvodov hodných osobitného zreteľa na jeho strane nielen nepreukázal, ale ani výnimočné okolnosti prejednávanej veci, t. j. dve podmienky, ktoré zákon na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania podľa ust. § 257 C. s. p. vyžaduje.

62.

Citované zákonné ustanovenie prebralo doterajšiu právnu úpravu v ustanovení § 150 ods. 1 O. s. p., účinného do 30. 06. 2016 a jeho účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva, pričom Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa, nakoľko vyjadruje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok, avšak musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorého výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane strán sporu. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, sociálne, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu a na okolnosti, ktoré ich viedli k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. V prípade tohto zákonného ustanovenia ide predovšetkým o to, aby sa rozhodnutie o náhrade trov nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči strane a neodporovalo dobrým mravom. V tomto ustanovení je teda fixované moderačné absolučné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnej praxi a je potom vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

63.

Ustanovenie § 257 C. s. p. preto nie je možné vykladať tak, že kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania môže súd nepriznať náhradu trov úspešnej strane sporu; keďže ako už odvolací súd uviedol vyššie, vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, pričom pri

skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je stále potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom strán sporu a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany, avšak v každom prípade je vždy nevyhnutné vymenované okolnosti oprávňujúce použitie moderačného práva hodnotiť reštriktívne, nie jednotlivo, ale vo vzájomných súvislostiach celej prejednávanej veci, keďže kladie aj naďalej dôraz na výnimočnosť jeho aplikácie, čím zreteľne pripomína, že akákoľvek z vyššie zistených okolností sa musí vymykať z bežnej súdnej praxe a kazuistiky ustanovení o náhrade trov konania.

64.

V posudzovanej veci však žalobca existenciu žiadnych dôvodov hodných osobitného zreteľa v konaní pred súdom prvej inštancie, avšak ani v odvolacom konaní netvrdil a ani nepreukazoval, t. j. neuniesol ani bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno, nakoľko vôbec nie je zrejmé, aké boli a sú jeho osobné, majetkové a zárobné pomery, teda v čase vydania napadnutého rozsudku a ani v odvolacom konaní (keďže sa mohli od podania žaloby zmeniť), pričom odvolací súd považuje za potrebné zároveň uviesť, že citované zákonné ustanovenie neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami sporu a jeho aplikáciu neodôvodňuje ani fakt, že v konaní neúspešná strana nie je solventná, resp., že zárobná a majetková situácia v konaní úspešnej strany je lepšia ako u jej protistrany.

65.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1, 2 C. s. p. tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 33,33 %, keďže rozsudok súdu prvej inštancie bol napadnutý v celom rozsahu (t. j. vo všetkých troch žalobou uplatnených nárokoch) a žalobca bol v odvolacom konaní úspešný v časti nároku na ospravedlnenie za neoprávnené uverejnenie jeho fotografie, v ktorej nebolo vyhovené odvolaniu žalovaného a žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný v časti nároku na ospravedlnenie za uvedenie nepravdivých tvrdení v článku a v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, v ktorých naopak nebolo vyhovené odvolaniu žalobcu. Žalobca mal teda v odvolacom konaní úspech v rozsahu 33,33 % (v jednom nároku) a vo zvyšku bol neúspešný a žalovaný mal v odvolacom konaní úspech v rozsahu 66,66 % (v dvoch nárokoch) a vo zvyšku bol neúspešný, pričom rozdiel medzi úspechom žalovaného a úspechom žalobcu tak predstavuje čistý úspech žalovaného v odvolacom konaní v rozsahu 33,33 % (66,66 % - 33,33 %) s tým, že o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

66.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. v spojení s § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada

(§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).